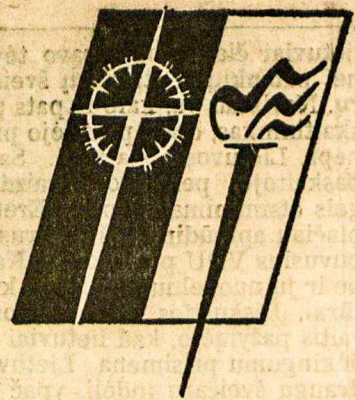




TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (1288) 1974 SPALIO - OCTOBER 10

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275-4672

Studentijos vingiai

Su mokslo metu pradžia atgijo ne tik bendroji visuomeninė veikla, bet ir studentiškoji. Niekas tiksliai nežino, kiek dabar yra lietuvių studentų laisvojo pasaulio universitetuose. Jų skaičius kasmet keičiasi kartu su jų veidais, tad sunku sudaryti bent apytikrą statistiką. Tai pagaliau nėra pirmosios svarbos dalykas. Žymai svarbesnis klausimas, ar studentai reiškiasi visuomeninėje lietuvių veikloje. O gal jie užsidaro universitetų auditorijose, bibliotekose ir izoliuojasi nuo lietuviškosios visuomenės? Su pasigėrėjimu tenka šiemet konstatuoti, kad studentai nėra akademiniai atsiskyrėliai, kad jie bando telktis į lietuvių studentų klubus, norinčius ne tik pramogų, bet ir visuomeninės veiklos. Žinoma, nevisur taip yra, bet jau girdėti, kad tuose universitetuose, kur studijuoja daugiau lietuvių, planuojama ne tik pramoginė, bet ir kitokia veikla. Siekiama net daugiau — apjungti esamus klubus ir skatinti naujų steigimą. Š.m. lapkričio mėnesį Toronte rengiamas net visos Šiaurės Amerikos lietuvių studentų suvažiavimas, kuriame, be kitų dalykų, bus kaip tik svarstomas paskirų klubų veiklos centralizavimas, kad tuo būdu galėtų būti girdimas bendras visos Š. Amerikos lietuvių studentų balsas ir jaučiamas jų pulsas. Šios iniciatyvos ėmėsi torontiečiai. Jie tikisi plataus studentijos susidomėjimo ir visuomenės paramos. Tokia iniciatyva yra džiuginantis dalykas jau vien dėlto, kad rodo naują studentijos gyvastingumą, kuris tarpais labai sumenksta.

Mūsų studentijos veikla iki šiol ėjo kylančiais ir krinčiais vingiais. Kartais atrodavo, kad jos visai nebėra, kad ji palaidota. Po ilgesnio ar trumpesnio laikotarpio, žiūrėk, ji ima ir vėl atgyja. Staiga atsiranda naujų pajėgų, kurios sugeba išjudinti ir snūduriuojančių mases. Emigracijos pradžioje studentų veikla buvo labai gyva, judri. Atrodė, ji niekad nesibaigs. Įvyko betgi kitaip. Po eilės metų pasitraukė veiklieji vadai, išėjo į profesorius, įsitvirtino kitose profesijose, o jaunesnės kartos studentai jau nebeturėjo pirmųjų ugnies. Prasidėjo lyg ir dezintegracija, pasimetimas neįprastose sąlygose, įsiskojimas naujų kelių. Lietuvių Studentų Sąjunga, netekusi pirmosios entuziazmo, sunkiai bėpajėgė jungti visus studentus. Galimas dalykas, kad atsakymas Lietuvis turėtų korporacijų gerokai pakenkė visam mūsų studentijos judėjimui. Tai patvirtina mūsų kaimynų latvių ir estų atvejai. Jie turėtų korporacijų neatsisakė — jas atsteigė, pasirūpino jų prieaugliu, stipendijomis, patalpomis. Ir reikia pasakyti, kad jie šioje srityje pasiekė geresnį rezultatą. Iš lietuvių turėtų korporacijų liko, bent iš dalies, ateitininkai, skautai akademikai ir neolituanai. Jie, deja, neatsisteigė visoje pilnumoje ir neišvystė didesnės veiklos, tačiau per 30 metų išlaikė pagrindinį savo veidą ir parodė gana daug pajūmo. Organizuoti studentų vienietai turėtų išlikti ir toliau. Jie turėtų būti lietuviška parama studijų metais, kai vyksta vidinis žmogaus formavimasis, kai reikia savo bandraamžių šilimos.

Studentų organizacijos mūsų visuomenėje turi specifinę paskirtį. Jei visos kitos lietuvių organizacijos ribojasi savąja visuomene, tai studentai išeina jau į platesnius vandenis, būtent, universitetinę visuomenę, kuri dažnai yra daugiatautė. Dėlto ir studentų veikla turi būti kitokia, būtent, dvilypė: būti lietuviška atrama lietuviams studentams ir tiltu į plačiąją akademinę visuomenę. Savo viduje studentų sambūris turi formuoti bei stiprinti lietuvišką dviasį, o išorėje — prabili į kitataučių visuomenę jau suprantama kalba. Dėlto jokia kita organizacija negali šios paskirties atlikti. Gal jaunimo sąjunga, kuri bando pirmuosius žingsnius? Tikrai ne. Jos eilės yra daug nestudentiško jaunimo, kuriam universitetinė visuomenė visai neprieinama. Pvz. surengti Lietuvių Dieną universitete gali tiksliai jame veikiantis studentų klubas, turįs atitinkamas teises. Ir aplamai universitetai yra studentų veiklos dirva, kurioje niekas kitas negali veikti. O toji dirva yra labai svarbi. Išnešti viešumon lietuvių ir Lietuvos vardą institucijoje, kur studijuoja keliolika tūkstančių jaunų žmonių, yra didelis dalykas. Tie lietuvių studentų klubai bei vienietai, kurie pajėgia kasmet suruošti tokius kultūrinius renginius, atlieka didžios reikmės darbą. Ta linkme reikėtų skatinti visą mūsų studentiją. Įpratusi eiti į platesnius vandenis lietuvių vardu, ji eis juo ir vėliau, kai įsijungs į viso krašto gyvenimą. Pr. G.

KANADOS ĮVYKIAI

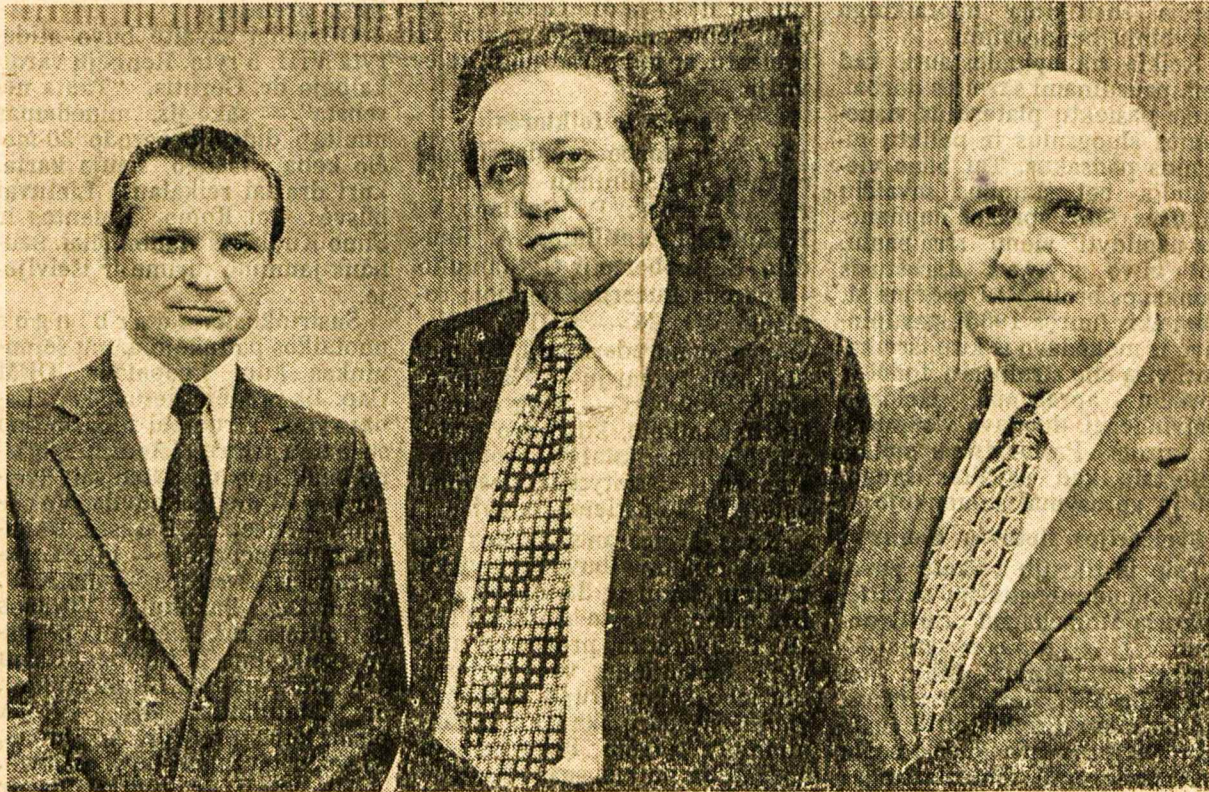
Posūkis kairėn?

Spaudos konferencijoje premjeras P. E. Trudeau atsisakė savo patarėjo užsienio reikalams Ivano Head pareiškimo "Canadian Press" atstovui M. Lavoie, žadančius Kanados vyriausybės posūkį į kairę, kurios geriausias pavyzdys buvo nurodyta Švedija bei jos premjeras O. Palme. Pasak premjero P. E. Trudeau, jokia iniciatyva kairės linkme nesanti numatyta. I. Head nėra padaręs palyginimo tarp Švedijos ir Kanados būsimos užsienio reikalų politikos. Kai vienas žurnalistas pareiškė, kad posūkio kairėn pranašavimus yra girdėjęs ir iš kitų valdžios pareigūnų, premjeras P. E. Trudeau pažadėjo atkreipti didesnę dėmesį į savo patarėjų kalbas. Vėliau I. Head prisipažino, kad dėl minėto pareiškimo jis yra patekęs į "karštą vandenį". Iš premjero P. E. Trudeau taipgi patyrėme, kad jo vyriausybės bandys iš Britanijos perkelti Otavon Kanadą 1867 m. įsteigusį Britų Š. Amerikos Aktą ir jį padaryti patios Kanados tvarkoma konstitucija. Britanijos parlamentas jau seniai bando atskratyti šios atsakomybės, bet minėto dokumento reformai kelia pastoją Kanados federacinės ir provincinių vyriausybių nesutarimas.

Sosto kalba, nurodanti darbą gaires Kanados XXX-jam parlamentui, perskaitė vyr. teisėjas B. Laskin, pavaduojąs gu-

bernatorių J. Leger, sveikstantį po širdis sutrikimo. Premjero P. E. Trudeau vyriausybės paruošta kalba pagrindinė problema laiko infliaciją, tačiau nei kainų, nei atlyginimų kontrolės nesuėmė. Išspareigojama sumažinti vyriausybės biudžetines išlaidas, padidinti jau vykdomo programų efektingumą, atsisakyti tokių, kurios prisidėtų prie infliacijos stiprinimo. Remdamasi JAV prez. G. Fordo pavyzdžiu, premjero P. E. Trudeau liberalų vyriausybė žada specialius pokalbius su pramonės, prekybos, žemės ūkio, darbo unių atstovais. Infliacijai sumažinti planuojami pasitarimai ir su provincijų vyriausybėmis, tačiau visų Kanados premjerų konferencija numatoma tik 1975 m. pradžioje.

Federacinio parlamento darbo pradžią sudrumsė indėnų susikirtimas su RCMP policija, pasibaigęs smarkiomis muštynėmis. Jis sukėlė net iš Britų Kolumbijos atvykęs indėnų karavanas, turintis apie 200 narių, kurie reikalauja didesnės paramos švietimo bei socialiniuose reikaluose, kompensacijos už prarastą žemę. RCMP policija du kartus sulaukė į parlamento rūmus besiveržiančių indėnų ir ju šalininkus. Rūšaus primenantį susikirtimą indėnai su savo šalininkais prieš policiją panaudojo akmenis, lazdas bei ki-



Kanados baltiečiai nuolat rūpinasi Pabaltijo valstybių laisvės byla, išnaudodami visas galimas progas. Kai Otavoje įvyko S. Atlanto Sąjungos užsienio reikalų ministrų konferencija 1974. VI. 19, baltiečių atstovas apėmė visas delegacijas ir įteikė atitinkamą memorandumą. Nuo traukoje iš kairės: lietuvių atstovas KLB Otavos apėmė pirm. V. Priščeponka, Portugalijos užsienio reikalų min. Mario Soares, latvių atstovas prof. dr. V. Linis

Baltiečiai Australijos spaudoje

Visa eilė laikraščių pasisakė prieš darbiečių vyriausybės užsienio politiką

"T2" redakcijoje dr. K. J. Kemežio dėka gautas pluoštas Australijos laikraščių iškarpų apie jų vyriausybės posūkį sovietų link ir baltiečių protestus bei demonstracijas, reikalaujančias atšaukti Baltijos valstybių pripažinimą Sov. Sąjungai.

Prasidėjo nuo meno "The National Times" IX. 23-28 rašė, esą Baltijos valstybių pripažinimą sovietams paskatino Australijos ambasadorius James Plimsol Maskvoje. Jis paprašęs savo vyriausybės leidimo aplankyti Baltijos valstybes, nes tai vienintelė sritis Sov. Sąjungoje, kur galima pamatyti moderniojo — abstrakčio meno kūrinių. Sov. Sąjungos vyriausybė sutiko patenkinti ambasadoriaus norą tik tuo atveju, jeigu Australijos vyriausybė pripažins Sov. Sąjungos suverenumą tose srityse. Australijos vyriausybė nusilenkė Maskvai ir jos sąlyga išpildė. Toks sprendimas betgi suskaldė darbiečių eiles. Senatorius James McClelland, kuris turėjo tapti ministru, pareiškė senatė: "Tas Baltijos valstybių pripažinimas (sovietams) de jure man nebuvo malonus. Atvirai tariant, geriau būtų buvę, jei tai nebūtų įvykę." Vis dėlto ir šis darbiečių senatorius pridūrė:

Mes (darbiečių partija) nedalyvausime pavergtų tautų susirinkimuose ir nesudarome išpūdžio, kaip buvęs senatorius Hannan, p. Darby, p. Wentworth daro, kad vienu ar kitu būdu jiems simpatizuoja ir kad mūsų pritarimas jų bylai nuims junga nuo jų pečių. Mes jų neapgaudinėjame.

Peikia ministerį "The Canberra Times" IX. 19 išspausdino platoką aprašymą Australijos senato posėdžio, kuriame buvo papeikta užs. r. min. senatoriaus Willesee politika ir pageidauti, kad pastarasis atstaidintų dėl Baltijos valstybių pripažinimo. Parlamentinės diskusijos truko ištisą dieną, nes kartų buvo svarstomas ir nore-

tokius improvizuotus ginklus, kurių nuotrauka primena tikrą arsenalą. Vėliau paaiškėjo, kad muštynes sukurstė komunistai ir kiti kairiojo sparno revoliucioninkai. Policija suėmė 15 demonstrantų, o sužeistų buvo apie 20 asmenų, jų tarpe visai nekalčių žmonių, atėjusių susipažinti su parlamentu bei jo aplinka. Ministras indėnų reikalams J. Buchanan sutiko priimti jų delegaciją. Premjeras P. E. Trudeau pareiškė, kad jo vyriausybė vengs derybų, kol bus naudojamos jėgos priemonės. Karavano nariai neturi jokios teisės kalbėti visu Kanados indėnų vardu, nes šiam tikslui jau yra išrinkti indėnų vadai ir jų genčių tarybos. Ontarijo indėnai RCMP policiją apkaltino brutalumu ir pareikalavo, kad provincijos vyriausybė, kurios galioje yra Otavos (Nukelta į 6 psl.)

jusio pasilikti Australijoje Sov. Sąjungos piliečio Ermolenkos atvejais. Visa eilė senatorių pasisakė prieš užs. r. ministerio laikyseną pastarojo atveju, tačiau darbiečių senatoriai palaikė užs. r. ministrį. Iš darbiečių sen. Hall pasisakė prieš Baltijos valstybių pripažinimą. Pasak sen. Greenwood, tai buvę padaryta norint pasigerinti sovietams prieš Australijos premjero keliu. Sov. Sąjungon. Dėl to paties motyvo buvęs atiduotas sovietams ir Ermolenka. Darbiečių (socialistų) partijos atstovai gynė vyriausybės politiką. Sen. Wheelton priekaištavo opozicijai, sakydamas, esą ji nori sukiudyti Australijos užs. r. min. Willesee tapti Jungt. Tautų pirmininku. O pats užs. r. ministris pareiškė, esą vyriausybė nesiekė pasigerinti Sov. Sąjungai; pasisakė prieš "besibastancias mažumas, bandančias diktuoti vyriausybei užsienio politiką".

As neturiu nieko prieš jų nuomonę, bet abejoju, ar jie turi teisę spausiti vyriausybę vykdyti politiką, kuri ignoruoja tikrovę. Šaltjo karo laikotarpis pasibaigė. Praėjo ir kolonijinė Australijos užsienio politikos era, kurioje ji turėjo laukti Britanijos ir JAV akcijos užsienio politikoje bei ja sekti.

Pavojus baltiečiams? "The Australian" IX. 27 reportazė apie atstovų rūmų posėdį pateikia premjero Whitlamo pareiškimą bei savo vyriausybės žingsnio pateisinimą. Ji išprovokavo liberalų atstovus C. Kerin, sakydamas, jog jo apylinkėje gyvena baltiečiai reikiška baimė, kad dabar galį būti lengviau išduoti Sov. Sąjungai, kuri naudojami šmeižtus ir išgalvotus kaltinimus. Premjeras Whitlam paaiškino, kad Baltijos valstybių pripažinimas palengvins Australijos atstovams Sov. Sąjungoje atlikti pasitarimus apie baltiečius, gyvenančius Australijoje. Prieš minėtą pripažinimą visi pasiteiravimai apie baltiečius Australijoje buvo atliekami ner Sov. Sąjungos vyriausybę. Dabar Australijos atstovai esą galės palaikyti tiesioginius ryšius su Baltijos valstybėmis, panašiai kaip svetimų valstybių atstovai Australijoje gali palaikyti tiesioginius ryšius su valstybių vyriausybėmis. Tai, Australijos atstovai galėsia dabar surinkti daug platesnės bei išsamesnės informacijos. Didžioji dauguma asmenų, gimusių Baltijos respublikose ir gyvenančių Australijoje, yra tapę jos piliečiais. Netapsių piliečiais tesą mažas nuosimtis. Be to, jiems niekas nekiudo įsipilietinti. "Jei kuris nors jų yra susirūpinęs savo padėtimi, tesikreipia į darbo ir imigracijos departamentą. Nenumatoma jokios kliūtys jiems pasilikti Australijoje".

Iš premjero Whitlamo pareiškimų matyti, kad nesusigaudo sovietinėje tikrovėje, nors ja remia savo užsienio politiką. Federacijoje Sov. Sąjungos struktūrą jis lygina su Australijos. Panašią klaidą darė ir Kanados Trudeau, lankydamasis Sov. Sąjungoje. Kanados ukrainiečiai jį gerai pamokė. Tai turėtų padaryti ir Australijos etninės grupės. Premjeras Whitlam yra tiek itikėjęs į sovietinę propagandą, kad ją laiko tikrove. Dėlto jam ir Lietuva atrodo kaip Australijos valstija, nors Vilniuje sėdi Maskva — nėra nė lašo tikros federacinės struktūros.

Sudegino premjero iškamšą "The Canberra Times" IX. 20 plačiai aprašė baltiečių demonstracijas Kanberroje ir atspausdino porą labai ryškių nuotraukų. Toje demonstracijoje buvo sudeginta premjero Whitlamo iškamšą. Korespondentas mini, kad demonstravo 1500 baltiečių. Jų plakatai reikalavo atšaukti iš Maskvos ambasadorių Plimsol. Vienas demonstrantas buvo sumintas už rašymą ant cemento žodžių: "Sov. Sąjunga nužudė 66 milijonus žmonių, kad galėtų išlaikyti vergijoje 8 valstybes". Demonstruojantieji pareiškė korespondentui: "Mes stovime prie Australijos parlamento rūmų, norėdami priminti visiems, kad ji turi būti teisingumo ir demokratijos tvirtovė visų pažiūrų žmonėms. Mes nenurimsim, kol Whitlamo vyriausybės sprendimas nebus pakeistas".

Naivi politika Žurnalinio tipo iliustruotas laikraštis "The Bulletin" IX. 28 išspausdino platoką P. Samuel informaciją apie baltiečių protestus ir demonstracijas nuotrauką. Esą premjeras Whitlam beveik pasitraukė iš ekonominių reikalų srities ir perėjo į užsienio politiką, kur taip pat jam nelabai sekasi. Čia jis bando pataikauti sovietams. Tai esą rodo Ermolenkos ir Baltijos kraštų atvejai. Premjero politika esanti naivi. Ji erzina Rytų Europos australiečius, kurie savo nepasitenkinimą parodė masinėje demonstracijoje (dalyvavo apie 3.000). Opozicijos vadas gavo tiek laisvų, kaip niekad. Joks kitas politinis klausimas nebuvo sukėlęs tokios reakcijos. Laikraščio bendradarbis spėja, kad Whitlamos pataikauja sovietams, nes ateityje nori tapti gener. Junginių Tautų sekretorium.

Sie spaudos balsai aiškiai rodo, kad plačioji Australijos visuomenė nepitaria darbiečių (socialistų) vyriausybės politikai, paneigiančiai demokratinį padomumą ir nusilenkiančiai imperia-

Pasaulio įvykiai

ITALIJOS ATSTATYDINO KRIKŠČIONIŲ DEMOKRATŲ PREMJERO M. Rumoro koalicinė vyriausybė, kurią jis buvo sudaręs su socialistais ir socialdemokratais. Tai jau trečioji šiemetinė vyriausybės krizė ekonominių problemų spaudžiamam krašte, o nuo 1943 m. Italija yra turėjusi net 36-šis ministerių kabinetus. Premjero M. Rumoro koaliciją sugriovė Francesco de Martino vadovaujami socialistai, pasisakydami prieš kovos su infliacija priemones, dėl kurių kenčia darbininkai ir mažiau uždirbantys kiti italai. Socialdemokratų vadas ir finansų ministeris M. Tanassi pareikalavo naujų parlamento rinkimų, socialistų politiniame žaidime įžiūrėdamas aiškų flirtą su komunistais, pastangas įvesti juos koalicinės vyriausybės. Galimas dalykas, toks įtarimas turi pagrindo, nes socialdemokratai premjero M.

Rumoro koalicijoje buvo silpniausias partneris. Kompartijai Italijos politiniame gyvenime tenka antroji vieta, ją remia ketvirtadalis balsuotojų. Socialdemokratų pakeitimas komunistais sustiprintų koalicinę vyriausybę, bet premjeras R. Rumoras nėra linkęs jais pasitiktėti. Vašingtone nuogastaujama, kad tokiu atveju Italija pasitrauktų iš Atlanto Sąjungos, kurios pietinė dalį jau yra susilpninęs Graikijos pasitraukimas. Italijos ekonominė būklė betgi reikalauja tvirtos vyriausybės. Infliacija yra pasiekusi 21%, mėnesinis prekybos deficitas prašoka bilijoną dolerių. Italija buvo priversta pasiskolinti iš V. Vokietijos \$2 bilijonus, kurie problemos neišspręs, tik nežymiai atitolins sprendimą. Stambiausia Italijos automobilių gamykla "Fiat" jų gamybą turėjo sumažinti 200.000 ir 65.000 darbininkų įvesti 24 valandų darbo savaitę, o "Fiat" yra laikoma Italijos ekonominio gyvenimo barometru. Prez. G. Leone, priimdamas premjero M. Rumoro atstatydinimą, paprašė jį testuoti krašto valdymą iki parlamento rinkimų. Jeigu rinkimai bus paskelbti, neatrodo, kad jie galėtų sustiprinti krikščionių demokratų pozicijas, o komunistai juose gali padidinti savo atstovų skaičių. Taigi, Italijos krikščionių demokratų vado A. Fanfano ir prez. G. Leone laukia ne lengva dilema. Parlamente vis augščiau galvas kelia naujieji fašistai, priejė net prie atvirų muštynių su komunistais.

PRANASAUJA ANARCHIJA Portugalijoje iš prezidento pareigų pasitraukė sen. Antonio de Spinala, teigdamas, kad šio krašto jau neįmanoma valdyti ir kad jam gresia atvira anarchija. Sukilimui vadovavusių karininkų grupė naujojo prezidento paskyrė gen. F. C. Gomes, kuris premjeru patvirtino kairiųjų pažiūrų brigados gen. V. Goncalves, pasitraukusio gen. A. de Spinalos pagrindinį varžovą. Valdžios pasikeitimą džiaugsmo demonstracijomis sutiko komunistai ir kairiojo sparno portugalai. Naujoji vyriausybė apkalto dešiniųjų pažiūrų progresyviųjų partiją sukilimo rengimu ir jau suėmė daugiau kaip 300 asmenų. Šis aiškus Portugalijos posūkis į kairę gali baigtis komunistine diktatūra, nors naujasis prez. gen. F. C. Gomes ir žada gerbti Portugalijos išpaieigimus Atlanto Sąjungai, praversti laisvus parlamento rinkimus šiekant pavasarį. Iš valdžios buvo pašalinti du gen. A. de Spinalos šalininkai — krašto apsaugos ministeris plk. ltn. M. F. Miguel ir informacijos ministras mjr. J. S. Osorio.

ATSAKYS Į KLAUSIMUS Prez. G. Fordas sutiko atsakyti į klausimus, liečiančius ankstinį baumės dovanojimą eksprez. R. Niksonui. Tai padaryti jį verčia dviejų demokratų klausimų rezoliucijos, pasiekusios JAV kongreso atstovų rūmų teisingumo pakomitetį. Iš tikrųjų toks prez. G. Fordo pasiaiskinimas pakomitetyje gali būti labai žalingas visiems ateities prezidentams, nes kongresas, remdamasis šiuo istoriniu įvykiu, ir iš jo galės reikalauti atitinkamos išpažinties kiekvienam susikertančiam klausimui. JAV senatas taip pat priėmė rezoliuciją, draudžiančią eksprez. R. Niksonui sunaikinti Watergate incidento magnetofonines juosteles ir su šiuo įvykiu susijusius raštus. Tokie rezoliucija prieštarauja prez. G. Fordo susitarimui su R. Niksonu, leidusiu raštus sunaikinti po trejų metų, o juste — po R. Niksono mirties arba ne vėliau kaip 1984 m. rugsėjo 1 d. Ši rezoliucija taip pat

rodė JAV kongreso nesiskaitymą su prez. G. Fordu ir yra pavojinga jo prestižui. Iždo sekr. V. Simono pranešimu, prez. G. Fordas sustabdė grūdų tiekimą Sovietų Sąjungai dėl prasto šiemetinio derliaus ir gerokai sumažėjusių atsargų. Maskva už \$500 milijonų buvo užpirkusi 91 milijoną bušelių kukurūzų ir 34 milijonus bušelių kviečių. Ateityje grūdus parduodančios bendrovės turės gauti specialų Baltųjų Rūmų leidimą.

SIDABRINĖ SUKAKTIS Prieš 25 metus kiniečių kompartijos vadas Mao Pekingo aikštėje paskelbė komunistinę Kinijos respubliką. Šalia jo tada stovėjo premjeras Cu En-lai ir maršalas Cu Teh. Ši suaktis buvo paminėta Didžiojoje Liaudies Rūmose surengtu oficialiu priėmimu, kuriame dalyvavo apie 5.000 kiniečių pareigūnų ir užsienio diplomatų. Su premjeru Cu En-lai priešakyje salėn atžygiavo 20 politbiuro narių. Jų tarpe buvo ir maršalas Cu Teh, jau turintis 88 metus amžiaus. Premjeras Cu En-lai, 76 metų amžiaus, pokylin atgyvo iš ligoninės ir jon vėl grįžo po trumpos kalbos. Kompartijos vadas Mao, šiemet sulaukęs 80 metų amžiaus, netgi nesitiekė pasirodyti. Paskutinis jo viešas pasirodymas buvo 1971 m. gegužės 1 d. Matyti, ir jo sveikata nepergeriausia. Premjero Cu En-lai negalavimas širdimi jau yra žinomas visam pasauliui. Taigi, šią sidabrinę suaktį dominavo senoji vadų gvardija, kurios dienos jau yra suskaitytos, o jų pakaitai vis dar tebėra nepaskelbti. Sukakties proga sovietų "Pravda" vėl priminė Kinijai komunizmo skaldymą.

VYRIAUSYBĖS KRIZĖ

Turkijos premjeras B. Ecevit, liaudies respublikininkų partijos vadas, remdamasis Kipro įvykių atneštu populiarumu, tikėjosi sudaryti naują vyriausybę ir paskelbti parlamento rinkimus savo partijos pozicijai sustiprinti. Atstatydinimu jis sugriovė respublikininkų koaliciją su 48 atstovais parlamente turinčia mahometonų religine grupe, o naujos koalicijos neįsteigė sudaryti. Prez. F. Koruturkas buvo priverstas kreiptis į opoziciją vadovaujantį teisingumo partijos vadą S. Demireli, bet ir pastarajam nepavyko sulipdyti dešiniųjų partijų koalicijos. Atrodo, Turkijos laukia naujo parlamento rinkimai. Graikija, Turkijos varžovė dėl Kipro salos, parlamento rinkimus turės lapkričio 17 d. Premjeras K. Karamanlis taipgi yra pažadėjęs referendumą monarchijos grąžinimo klausimu 1975 m. sausio 1 d. Atlanto Sąjungą jau kelis kartus įspėjo Graikiją nesitiekiti apsaugos, jeigu ji savo karinį dalinį negrąžins šion organizacijon. JAV kongresas, nepaisydamas valstybės sekr. H. Kissingerio protesto nutraukė karinę paramą Turkijai.

KALĖDINIAI LAISKAI

Kalėdų senelį, protestantų kraštuose vadinamą Santa Claus, užgruvo infliacinės problemos. Pagal seną legendą tas senelis gyvena Korvatunturi kalnuose, Suomijos Laplandijoje. Suomio buvo nukreipiami vaikų laišukai, siunčiami Kalėdų seneliui įvairiais adresais. Liisos Jantunen vadovaujamas specialus skyrius Helsinkio pašte į kiekvieną tokį laišką stengdavosi atsakyti vaiko gimtąja kalba Kalėdų senelio vardu. Šiemet šios paslaugos nebus įmanoma atlikti dėl infliacijos padidinto tarnautojų sumažėjimo. Liisa Jantunen dabar įsiekio organizacijos, kuri lai padėtų atsakyti į vaikų laiškus, jau pradėjusius plaukti Helsinkio paštan iš viso pasaulio.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$8.50, pusmetinė — \$5. Rėmėjo prenumerata \$15
Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožūra.
Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$8.50 per year, \$5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
Telefonas 275-4672

RELIGINIAME GYVENIME

★ **ŽMOGAUS BUKLĖ PO GIMTOSIOS NUODĖMĖS** nėra normali. Ji nėra nei sveika, nei tobula, nes klydo tiek moraliniam, tiek dvasiniam gero, teisingo ir pamaldaus asmens formavimuisi. Tai pareiškė Paulius VI audiencijos metu. Jis aiškino, kad gimtosios nuodėmės pasėkmės apsupkina žmogų, norintį vesti asketišką gyvenimą, kuris yra krikščionies žymė. Popiežius apibūdino asketinį gyvenimą kaip sunkią ir atkaklį savęs kontrolę, kuri uždeda stabdžius spontaniškoms ir betvakioms polinkiams. Pastangos asmeniniam tobulumui turi būti su-
prastos pagal krikščionišką tikėjimą: Jėzaus Kristaus sekėjai turi apvaldyti savo kūną su visomis jo silpnybėmis bei visais polinkiais.

★ **ARCHEOLOGINIAI KASINĖJIMAI** vietovėje, kuri yra laikoma Marijos gyvenvietė, atidengė įdomių dalykų. Po dabar gruodį XVIII š. šventovės, kurios vietoje norima pastatyti Apreiškimo baziliką, surastos Kryžiaus karų šventovės, o po ją — bizantinės šventovės liekanos iš VI š. Dar giliau pakasus, atrasti griuvėsiai namo, kurio vienoje sienoje yra įrašo nuotrauka: "Suklupęs M... šventoje vietoje aš įrašiau šiuos vardus... jos atvaizdą aš garbinau". Kitoje sienoje rasta daug irėžtų krikščioniškų kryžių ir se-
novės armėnų simbolinė raidė, kuri reiškia "graži moterį". Tačiau pats svarbiausias įrašas rastas ant vienos kolonos graikiškai: "Sveika, Marija". Vienas iš archeologų kun. Bellarmino Bagatti, OFM, sako, kad visi tie dalykai esą ženklai religinio pastato iš III š., kai dar būvę gyvę Jėzaus giminių.

★ **ANGLIKONŲ DVASININKŲ GRUPE** skatina Anglikonų Bendriją pasitraukti iš Pasaulio Bendrijų Tarybos. Jie kaltina Pasaulio Bendrijų Tarybą klaidingu ekumenizmu ir Evangelijos aiškinimu, ryškinančiu vien socialinį bei politinį požiūrį. Anglikonų Bendrija ir dabar jau yra sumažinusi savo duoklę Pasaulio Bendrijų Tarybai iki \$2,400, protestuodama prieš pastarosios politinius veiksmus. Vokietijų liuteronai vyskupai, kurie Pasaulio Bendrijų Tarybai kas metai duoda daugiau lėšų nei kitos grupės, irgi pasmerkė Pasaulio Bendrijų Tarybą dėl klaidingo ekumenizmo.

★ **MINDSZENTY FOUNDATION**, JAV veikianti draugija, kuri kovoją prieš komunizmą, pasmerkė JAV Katalikų Konferencijos Teisingumo ir Taikos sekcijos paruoštą katalikiškoms mokykloms programą. Pastaroji esanti labai vienašališka: visur smerkia Ameriką, giria komunistinę Rusiją. Štai vienas pavyzdys: "Kai Jungtinės Valstijose amerikiečiams reikėjo žemės, jie atėmė ją iš indėnų, o juos arba išvijo, arba išžudė. Kai žemės ūkio bendruomenė pietinėse valstijose reikėjo darbininkų, plantacijų savininkai savo reikalams įsigijo vergus. Sovietų Sąjunga, iš kitos pusės, iš žemdirbių tės krašto ir nemokytų žmonių tapo antra didžiausia pasaulyje pramonės jėga. Tokiam nepaprastam augimui pasiekti visa Rusijos žmonių energija ir visos įstaigos veikė karo metu intensyvu. Manydama, kad atsilikimas yra didžiausias valstybės priešas, Rusija kovoją jau 50 metų prieš nerastingumą, ligas, skurdą ir nužmoginančias feodalizmo liekanas." Mindszenty draugija pabrėžia, kad toje švietimo programoje nėra žodžių neužsimenama apie komunistinės valdžios kovą prieš Dievą, laisvę ir tiesą. Per 20,000 katalikų mokytojų jau yra įsigiję šią programą savo mokykloms. Keletas programo-

je rekomenduojamų filmų turės būti skolinami iš "American Documentary Films" organizacijos, kuri, anot Mindszenty draugijos, laiko daugiausia radikalų ir prokomunistų filmus.

★ **VATIKANO RADIJAS PRANEŠĖ**, kad Ukrainoj ir Čekoslovakijoje suimta eilė kunigų. Pavyzdžiui, ukrainietis kun. Bernardas Mitskeig, 44 m., buvo nuteistas už jaunimo maldos būrelių organizavimą ir skatinimą tėvų vesti vaikus į pamaldas. Čekoslovakas kun. Jozef Gazda, 41 m., suimtas už katekizmo pamokas savo gimnazijs ir jų draugams.

★ **VATIKANAS LABAI NUSTEBO**, kai Jugoslavijos televizija parodė dokumentacinį filmą, smarkiai puolantį a.a. kard. Alojzą Stepinac. Filmas vaizduoja kardinolą kaip nacijų bendradarbį. Svarbiausia, kad tas filmas parodytas tuo metu, kai yra tiek daug kalbama Vatikane apie gerus santykius su Jugoslavija.

★ **I 11 ITAKINGIAUSIŲ** moderniosios krikščionybės mąstytojų tarp išrinkti net šeši katalikai: kun. Hans Kueng, kun. Bernard Lonergan, SJ, arkiv. Helder Camara, Rosemary Reuther ir kun. Andrew Greeley. Tą parinkimą atliko religinių leidinių redaktorių komisija, kurios vienas narys yra katalikas. Įtakingumo atžvilgiu moderniosios krikščionybės mąstytojai rikiuojasi: 1. dr. Jurgen Moltman, Vokietijos protestantų teologas; 2. kun. Hans Kueng; 3. James Gustafson, United Church of Christ teologas; 4. kun. Bernard Lonergan, SJ, vienas žymiausių katalikų filosofų šiandien; 5. dr. Billy Graham; 6. arkiv. Helder Camara; 7. metodistų vysk. Abel Muzorewa, negrų tarsių gynėjas Rodezijoje; 8. Rosemary Reuther; 9. Vine Deloria, Amerikos indėnų vadovas; 10. kun. Andrew Greeley, sociologas; 11. David DuPlessis, sekinininkas.

★ **UKRAINIEČIŲ KATALIKŲ ORGANIZACIJA**, siekianti patriarchalinio sosto ukrainiečiams katalikams, tvirtina, kad kard. Slipų, vyriausias Ukrainiečių Katalikų Bendrijos arkivyskupas, nebuvo Vatikano atskilaustas nei painformuotas apie 3 naujų ukrainiečių vyskupų paskyrimą.

★ **ANGLIJOS IR VALIJOS VYSKUPAI** nutarė leisti atnašauti lotyniškąsias tridentinės laidotuvių Mišias, jei to tikintieji pageidauja. Šį sprendimą paskelbė kard. John Heenan. 1971 m. Paulius VI buvo davęs leidimą retkartiniams tridentinėms Mišioms, su sąlyga, kad vietinis vyskupas tai leistų savo nuožūra ir kad nebūtų jokio susiskaldymo pavojaus.

KUN. J. STS.

Nuolatinė Švenčiausiojo Sakramento adoracija

pradėta Immaculate Heart of Mary šventovėje

(131 Birchmount St. & Danforth Ave. ryto Toronto). Šventovė atidaryta 24 val. į parą. Įvesta registruota adoracija dieną ir naktį. Meldžiamasi už Dievui daromus įžaidimus, kad būtų atstielsta Jo teisingumui, prašoma Jo gailingumo, komunizmo gresmės žlugimo, kad pasaulyje įsiviešpatuotų taika bei ramybė, pagrįsta teisingumu ir Dievo meile.

Adoracijos reikalų lietuvių kalba skambinti tel. 763-4233 Toronto.

Per eilę metų europinės lietuviškųjų studijų savaitės susidarė gerą vardą. Tai pirmiausia dėlto, kad tai yra vienintelis tokios rūšies renginys vakarinėje senosio žemyno dalyje. Kasmet jos sutraukia gražų būrį dalyvių iš įvairių kraštų. Nusistovėjo tvirti ryšiai su užjūriu. Ir ne vien tik šiaip sau susitikti ar pasišmonėti renkamasi. Savaitės patraukia ne tik savo pavyzdiniu reguliarumu (nuo 1954 m. nė vieną vasarą jų eilė nebuvo pertraukta), bet ir kruopščiu pasiruošimu, idėjinio krūviu. Gerai paruoštos paskaitos aktualiomis kultūrinėmis ir visuomeninėmis temomis, meninė programa pavėrčia susitikimą nuotaikingu kūrybiniu bendravimu.

Reikia tik apgailestauti, kad neišsprendinami savaitės darbai, kurie pasiektų platesnius visuomenės sluoksnius ir paliktų gilesnius pėdsakus. Tai bene vienintelis, bet stambus savaitės minusas. Šitos spragos neįmanoma užpildyti vienu straipsniu. Kol buvo gyvas darbštusis plunksnos brolis ELI vedėjas M. Mesteikis (mirus 1965), parūpinavo ir mokėdavo iš kitų išreiklauti visa eilę straipsnių, todėl ir savaitės aprašymai išėdavo spalvingesni, duodavo visapusišką vaizdą. Pastaraisiais metais išėjo taip, kad savaitės išaugo, bet jų aprašymai sumenkėjo.

Sveicatijos lietuvių šventė
Taip iš tikrųjų reikėtų pavadinti šiemetinę studijų savaitę, įvykusią Morschache prie Bruneno VIII. 4-11. Jos rengėjai — Sveicatijos lietuvių idėjo jon tiek daug lėšų, darbo ir širdies, kad būtinai tai reikia pirmiausia pabrėžti. Sunkiausia darbo našta buvo užsikrovęs entuziastingas ir judrus diplomatas dr. A. Gerutis. Netrukus jam puikų padėjėjų, kaip kun. dr. J. Jūraitis, dr. J. Pečiulionytis (žymaus partizanų vado generolo dukte), I. Karesti-Augevičiūtis, O. Lindnerienė, dr. V. Dargūzas, dr. J. Steponavičius ir kt. Buvo parinkta patraukti ir patogi vieta — Sv. Antano susitikimo namai prie Keturių kantonų ežero, iš kur atsiveria plati kalnų panorama su sniegotomis keteromis. Patys namai — modernūs, pritaikinti suvažiavimams. Čia sutilpo dalyvių dauguma, kitiems buvo užsakyti kambariai apylinkės viešbučiuose.

Noras pagarsinti Lietuvą Vilniaus Teltio žemėje buvo tas aktinas, dėl kurio Sveicatijos Lietu-

Turininga lietuvių savaitė*Įspūdziai iš XXI Lietuvių Studijų Savaitės Morschache, Šveicarijoje*

viai rengė savaitę, stengdamiesi jai duoti daugiau išorinio spindėjimo. Ir tai jiems gražiai pavyko. Europinės savaitės, regis, pirmą sykį nepasitenkino savaisiais, bet atkreipė į save ir aplinkos dėmesį. Dar 1956 m. Neckarsteinache savaitę pradžioje to joms linkėjo dr. A. Bačkis, tuometinis Lietuvos atstovas Paryžiuje, bet tam gražiam diplomato linkėjimui buvo lemta tik šiemet įsikūnyti, kai į savaitės rengimo darbą įsijungė kitas diplomatas — dr. Gerutis. Čia daug lėmė pastarojo ryšiai su šveicarų spauda, radiju ir televizija.

Paroda ir folkloras

Lėšų ir darbo daugiausia pareikalavo 8 dailininkų — E. Budrio, T. Burbos, P. Gailliaus, V. Kasiulio, J. Katilūtės, A. Raudžio, E. Robbert ir G. Stanulio — paroda Lucernos senosioje rotušėje VII. 26 — VIII. 7. Nė lengva bendradarbiauti su menininkais. Vieni jų — Katilūtė, Burba, Robbert — daug ir nuširdžiai talkino, kiti buvo malonūs kūrinius išstatyti, bet juos atgabenti, išstatyti ir viešumai pateikti teko patiems rengėjams.

Kitas šveicarams skirtas savaitės renginys buvo lietuviškų tautinių šokių ir dainų vakaras Bruneno miesto Auloje VIII. 10. Pasigėrėtiną programą atliko J. Stasiulienės vadovaujama Čiuricho šokių grupė, sudaryta vien iš šveicarų akademinių jaunimo. Tai augsto lygio mėgėjų ansambliis, puikiai susipažinęs su mūsų folkloro dvasia. Tą patį reikia pasakyti ir apie baritoną O. Linsį, dainuojantį gražia lietuviška tarėna. Savo repertuarą jis užbaigė prasmingais muz. Čerienės dainos žodžiais: "Baltas Vytis sugrįš savo žemės, sugrįš". Dr. Pečiulionytė buvo šio vakaro mecenatė, o kun. dr. Jūraitis tarė pritaikintą žodį vokiškai. Šveicatijos lietuvių parodė, kad europinės lietuviškųjų studijų savaitės yra gyva bei auganti tradicija. Jie jas pakėlė dar viena pakopa augščiau, ir sekančioms savaitėms išlaikyti tame augstėje nebus lengvas. Juo labiau turi pagrindo savo laimėjimu džiaugtis negausi, bet darniai veikianti dr. P. Radvilos vadovaujama Šveicatijos LB.

Pradiniai žingsniai

Savaitės programą pradėjo dr. L. Alssen, Bowling Green un-to profesorė iš JAV, kuri atvežė ir pademonstravo savo neseniai pagamintą dviejų dalių pažintinį filmą apie M. K. Čiurlionį. Filmas pritaikintas amerikiečių televizijos žiūrovams ir yra Lietuvių Fondo nuosavybė. Autorė papasakojo apie filmo atsiradimą ir davė paaiškinimų. Savaitės dalyviai buvo dėkingi jai ir L. Fondui už galimybę pamatyti filmo premjerą.

Oficialiai savaitė buvo atidaryta VIII. 5 rytą. Rengėjų vardu kalbėjo dr. Gerutis. "Tauta nesensta" — sakė jis, minėdamas nueitąjį didžiojo egzodo 30-mečio kelią. Išaugo nauja karta, kuri drąsiai reikalauja Lietuvai laisvės. Tai Romo Kalantos ir Simo Kudirkos vienminčiai. Sausnas jaunimo turime ir išvijoju.

Susirinkusiems d a r b i n g o s nuotaikos palinkėjo namų šeimininkas kun. Leopoldas, OFM Cap. Jis pradėjo lietuviškai "Labas rytas!", trumpai supažindino su namų istorija. Žodžių sveikino bendruomenių atstovai: Šveicatijos — dr. P. Radvila, Vokietijos — vicep. J. Barasas, Belgijos ir Prancūzijos — plk. Lanskonskis, Švedijos — dr. K. J. Čeginskas. Pakeliui iš Vilniaus detroitietis inž. J. Mikaila perdavė sveikinimą iš tėvynės. Raštu sveikino Anglijos LB pirm. kun. dr. Matulaitis, MIC, LKMA pirm. kun. prof. dr. A. Liūma, SJ, estų tautinės tarybos pirm. T. Kint, prof. dr. J. Strauchas ir kt.

Lietuva — Šveicatija

Pirmąją paskaitą apie lietuvių Šveicarijoje iki D. karo skaitė dr. A. Gerutis. Iš tikrųjų tai buvo ištrauka iš jo rašomos istorijos, kuri, sprendžiant iš paskaitos, žada būti plati ir įdomi. Dokumentiniai lietuvių pėdsakai Šveicarijoje yra išlikę nuo XIX a. pradžios. Tado Kosciuškos ir Ad. Mickevičiaus praminu keliu čia spietis 1831 ir 1863 m. sukilėliai. Šimtmečio gale čia savo veiklą pradėjo kylančios socialdemokratijos judėjimas. Dar glaudesnius ryšius su Šveicarija užmezgė atgimusios Lietuvos veikėjai. Daugelis jų čia pasemtas mokslo žinias vėliau sėk-

mingai pritaikė, kuriant nepr. Lietuvą.

Šveicarų lietuvių kultūrinis santykius nagrinėjo ir prof. dr. J. Eretas. Tų santykių pradžią jis aiškino taip. Pavergtosios tautos visuomet turi kokią nors laisvą šalį, kurią jos laiko sau šviečiančių pavyzdžiu. Lietuvai praeito šimtmečio gale tokiu pavyzdžiu buvo Šveicarija. Besiveržią joms mokslo šviesos įjėskoti

lietuvių čia laimėjo savo tėvynei palankių ir įtakingų šveicarų. Nevienas jų, kaip ir pats paskaitininkas, daug prisidėjo prie nepr. Lietuvos atstatymo. Savo paskaitoje, perpintoje vaizdingais atsiminimais, prof. Eretas plačiau apibūdino 8 šveicarus — buvusius VDU profesorius Kau-
ne ir jų nuopelnus Lietuvos kultūrai. Diskusijos min. S. Lozraitis pažymėjo, kad lietuviai su dėkingumu prisimena Lietuvos draugų šveicarų indėlį, ypač iš-
kėlė paties paskaitininko vaidmenį.
A. Lembergas
(Bus daugiau)

P A D Ė K A**A. a. Jonas Tonkūnas**

mirė 1974 m. rugsėjo 13 d.; palaidotas rugsėjo 16 d. lietuvių Sv. Jono kapinėse Anapilyje.

Reikiame giliausią padėką visiems jį lankiusiems ligoninėje, už gausų atsilankymą laidotuvių namuose, karsto nešimą, gausias šv. Mišių aukas, gėles... ir palydėjimą į amžino poilsio vietą.

Nuoširdžiai dėkojame Toronto Prisikėlimo parapijai ir jos kunigams už laidotuvių tvarkymą, apeigas, Rožinį, gedulingas šv. Mišias. Taip pat dėkojame kun. Antanui Treškai iš JAV už dalyvavimą šv. Mišiose.

Nuliūdę bičiuliai —

Pr. Kaziukonis

Jonas Čegys

Vida Čegys

Mūsų bičiulį PRANĄ BASTĮ,**mylimai žmonai STASEI**

netikėtai mirus, nuoširdžiai užjaučiame —

K. ir A. Aperavičiai

V. ir G. Balsiai

K. ir B. Lukošiai

J. ir G. Mockai

A. ir S. Pacevičiai

A + A**STASEI BASTIENEI**

mirus, jos vyrui PRANUI gilią užuojautą reiškia ir kartu liūdi —

Birutė ir Pranas Jankauskai

A + A**STASEI BASTIENEI**

mirus, jos vyrą PRANĄ BASTĮ, motiną MARIJĄ MACIJAUŠKIENĘ ir visus gimines bei artimuosius liūdesio valandose nuoširdžiai užjaučiame —

P. V. Urbonai

E. VI. Jaškevičiai

A. Šimkevičienė

A + A**STASEI BASTIENEI**

staiga mirus, jos vyrą PRANĄ BASTĮ, motiną, kitus gimines bei artimuosius giliai užjaučiame ir kartu liūdime —

Stasė ir Antanas Sukačiai Hamiltonė

Marija Rudokienė Delhi

A + A**Stasei Macijauskaitei-Bastienei**

mirus, jos vyrą PRANĄ BASTĮ, motiną ONĄ, seserį BARBORĄ ir brolį PETRĄ MACIJAUŠKUS bei jų šeimas skausmo valandoje nuoširdžiai užjaučiu —

Juozas Jurgaitis

Barrie, Ont.

A + A**LIUDUI PUSLIUI**

mirus, reiškiam gilią užuojautą žmonai ELZBIETAI ir sūnui ANTANUI Lietuvoje —

G. A. Senkai

Po sunkios ir ilgos ligos mirus**A + A****LIUDVIKUI PUSLIUI,**

žmoną, sūnų ir visą giminę nuoširdžiausiai užjaučiu —

T. St. Kukta

(Bus daugiau)

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS****ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIZIJOS APARATAI****SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI****ĮVAIRŲS KILIMAI • SALDYTUVAI****VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.****SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINĖLĖS**

Nemokamas į namus pristatymas.

K R A U T U V Ė S :

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9 - 4 4 4 4

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Išsipildė svajonė – dainavom Europoj

Hamiltono aidiečių išpūdziai iš ilgų koncertinės kelionės
RUTA SIOLYTE

Jau seniai sukosi choro administratoriaus J. Pleinio galvoje mintis, kad "Aidas" keliautų Europon. Buvo sudarytas komitetas rinkti lėšoms, kuriam pirmininkavo H. Norkienė. Visa lietuvių visuomenė buvo įtraukta į šį didelį darbą. Didžiausią našta ir darbą atliko mūsų brangūs tėveliai. Kaikurie nusivylė ir spėjo, kad "Aidas" nenukeliaus į tolimą Europą. Bet užsispyrimas, susigijimas darbe ir viltis įvykdė mūsų visų sapną. Niekaip nepamiršime, kaip tėveliai dirbo su kitais, lyg bitės apie avilį. Didžiausias, nuosirdžiausias aciu!

Rugpjūčio 15 d. prie Hamiltono lietuvių šventovės atsirado kelionės vadovybė — J. Pleinys, H. Norkienė, M. Borusienė ir slaugė V. Morkūnienė, kartu su 49 aidietėmis. Visos tvarkingai apsirengusios uniforma — šviesiai mėlynos suknėlės ir tamsiai mėlyni švarkai. Rankose ar prie kojų — lagaminai. Nuo pat pirmos dienos lagaminai pasidarė mum didžiausia brangenybė — bijojome iš akių paleisti, nes kas žino kur gali atsidurti net per akimirka! Išleistuvių proga prel. J. Tadauskas sukalbėjo maldele, J. Pleinys, H. Norkienė, atstovaudami visiems vado-

buvo proga susipažinti su ta garsia šalimi Anglija. Matėme, kad visur žmonės neša skėčius, nežinodami kada liis. Didesnėse gatvėse matyti dviejų augštų autobusai. Mes irgi įsimaishėme į Londono linksma bei draugišką nuotaiką.

Rugpjūčio 17 d. — laisvalaikis iki pietų. Po to — pirmą repeticiją pasiruošti koncertui tą vakarą. Vaziuodamos į salę, matėme plakatus, skelbiančius mūsų koncertą. Koncertas vyko nepaprastai gražioje Commonwealth Institute salėje. Nemažai žmonių atvyko išgirsti mūsų "Aido". Koncertas praėjo puikiai. Dalyvavo daug garbingų svečių. Sveikino "Aidą" Agent General for Ontario Mr. Ward Cornell, kuris buvo atvykęs su žmona; burmistras Royal Borough of Kensington and Chelsea councillor D. H. Piper; nepriklausomos Lietuvos atstovas V. Balickas su žmona; latvių atstovas T. V. Ozolins su žmona; Madama Sarepara, estų atstovė; A. Abakuk, Chairman of Latvian National Council su žmona; Madama H. Zarine su dukra Marie Ohne Zarine; J. M. Harrison.

Mergaitės patenkintos žygiavo į autobusus važiuoti vakarienes pavalgyti. Lietuviai mergaitės kalbino ir džiaugėsi, galėdami vienu kitu žodžiu pasikeisti. Vienas londonietis klausė, ar mes tikrai mokame lietuviškai kalbėti. Netikėjo, kad mokame tėvilių gimtinės kalbą. Palikome lietuvių su džiaugsmo ašaromis. Pavalgiusios keliavom į sapnų karalystę, nes rytoj anksti rytą buvo numatyta kelionė į Mančesterį.

Rugpjūčio 18 d., 8 v. r., autobusais išvykom į Mančesterį. Kelionė truko 5 valandas, bet galėjome pamatyti Anglijos gamtą, tad nebuvo nuobodu. Vaziuojant lydėjo mus garsusis Anglijos lietuvis. Pasitiko mes Mančesterio Lietuvių Namuose, kur skaniai pavašino lietuviški maistu. Turėjome progą atsigausti ir susipažinti su lietuvišiais. Išvažiavome į St. Chad's šventovę giedoti pamaldose, kurias laikė prel. J. Gutauskas. Po pamaldų nuvažiuavome į ukrainiečių salę, kur turėjo įvykti koncertas. Žmonių buvo pilna salė. Dalis jų stovėjo salės šonuose. Svečių atkeliavo iš toli — Skotijos ir Airijos. "Aidą" sveikino Mančesterio Bendrijos pirm. A. Jaloveckas. Plojimai mums dar vis skamba ausyse. Reikėjo kartoti dainas. Bijojom, kad gal ir pritrūks... O tiek dainavom! Buvo smagu dainuoti publikai, kuri tikrai įvertino mūsų dainas.

Vakarienes metu buvo įteiktas rankų darbo drožyns "Aidui", kad prisimintų Mančesterį. Išklaušėm puikią ir įdomią pasakaitą "Ką lietuvių galvoja apie "Aido" koncertą?" Po to mergaitės susipažino su žmonėmis, ypatingai jaunimu, nes prasidėjo šokiai. Pamatėme, kaip angliai šoka ir linksmis. Žinote, tai buvo pirmi šokiai, kuriuose užteko berniukų! Dažniausiai jų trūksta, o šį kartą tikrai visos įsismaginom...

Atvykom į Toronto aerodromą 2.10 v. p. p. Susitikom su J. Govėdu, kuris keliavo kartu kaip mūsų akompaniatorius. Susitvarkėme lagaminus. Kiek triukšmo buvo, kai reikėjo sverti lagaminus ir rankinukus! Visos bijoj, kad gal reikės ká nors palikti Kanadoje. Vadovas išadalino bilietus ir 3.45 lipom į lėktuvą "Air Canada", kuris nušileis Montrealyje. Mergaitės lėktuve jautėsi saugiai, nes visos buvo skridusios į Kanados Lietuvių Dieną.

Montrealyje persėdom į "Air France" lėktuvą, kuris pernešė per Atlantą. Lėktuve jau buvo švietima nuotaika. Sveikinimai — tik prancūziškai. Paryžiuje reikėjo laikrodžius sukti pirmyn 5 valandas. Paryžių pamatyti nebuvo progos, nes laukėme aerodrome lėktuvo į Londoną. Kelionė nuo Paryžiaus į Londoną lėktuvu truko 1 valandą.

Rugpjūčio 16 d. 1.30 v. p. p. atsiradome Heathrow aerodrome, Londone. Multinėje kiekvieną mergaitę įsileido net šešiems mėnesiams. Gaila, kad taip ilgai negalėjom pasilikti. Atvykus reikėjo atsimti lagaminą. Visu mergaičių akys blykčiojo, jieskodamos lietuviškų vėliavėlių, kuriuos buvo prilyptos ant visų lagaminų. Vienai nepasisekė surasti, nes buvo paklydęs Paryžiuje. Laimei, už poros dienų jį vėl turėjo savo rankose. Netikėjom, kad vaikišciojam Anglijoje, bet šaltas oras ir anglų akcentai įtikino. Susitikome savo maestro Vaclovą Verikaitį, kuris jau savaitę prieš mus atkeliavo į Londoną. Pasitiko londoniečiai ir S. Kasparas, kuris globėjo mus Londone. Ilpusis ir autobus keliavom į Londono universiteto bendrabučius, kur buvo mūsų namai Anglijoje.

Aidietės buvo priimtos kaip karalaitės. Kiekvienai atskiras kambarys su didžiausia spinta ir patogia lova. Turėjom pasirinkimą, kur buvo paaiškinta dienotvarkė. Susipažinome su tvarka ir buvome laisvos iki rytojaus. Džiaugėsi mergaitės, nes dabar



Dvidešimtiosios Kanados Lietuvių Dienos rengėjų komitetas, jo pirmininkui V. Januškaitis išvykus iš Winnipeg. Sėdi iš kairės į dešinę: D. Januškaitis — sekr. anglų kalba, kun. J. Bertašius — vyriausias koordiniatorius, B. Eimantienė — II vicepirm.; stovi: J. Demereckas — išd., J. Grabys — apyl. valdybos vicepirm., A. Eimantas — apylinkės valdybos pirm., K. Strikaitis — spaudos reikalams, V. Rutkauskas — sekr. Nuotr. N. Mileišio

Daug kalbėtojų, mažai darbininkų

C. SENKEVIČIUS

Esame pratę pasisakyti visuomeniniams, kultūriniais bei politiniams išeišviško gyvenimo klausimais. Tam naudojame spaudos puslapius, rengiame suvažiavimus, simpoziumus, studijų dienas. Dalykų bei sričių specialistai labai kruopščiai paruošia straipsnius, kalbas, paskaitas. Yra įdomu, verta ir naudinga visa tai pasiskaityti bei pasiklausti arba ir pačiam pareikšti savo nuomonę vienu ar kitu klausimu. Vienoks ar kitoks dalykavimas šitų svarstybių baruose ženklina gana augstą mūsų kultūrinį potencialą. Tenka džiaugtis, kad tos svarstybos nemažėja. Atvirksčiai — jų gausumu galime drąsiai didžiulioti po 30 išeišviško gyvenimo metų. Ir, rodos, juo labiau metais tolstame nuo gimtojo krašto, juo daugiau ką turime pasakyti, juo labiau viskuo sielojamės. Tačiau kyla rimtas pavojus tapti labai gerais filosofais, teoretikais ir blogais veiklos žmonėmis. O pastarųjų gretos retėja. Lyg tyčia — juo daugiau kalbame ir svarstome, juo mažiau darbuotojų besuran-dame. Kodėl taip yra, norėtūsi čia vieną kitą mintį pareikšti.

Ekonominės pagundos

Pirmoji kliūtis — mūsų ekonominio gyvenimo lygis. Igytos nuosavos susisiekimo priemonės mūsų išblaškė ir tebeblaško. Jos sumazino kraštą, sutrumpino mylias ir įgalino plėčiam pasidaryti. Uždirbant daug daugiau, negu pragyvenimui reikia, susidarė stambūs pajamų likučiai ir logiškas ekonominisėjimas — investavimas. Pradėta laivukais, vasarnamiais, sklypais, eita toliau prie ūkių, verslų, daugiabučių namų. Pagaliau, saugiai atliekama pinigų padėjus ir jo vis dar nestokojant, kilo pagunda gerai pagyventi, t. y. leisti sau viską, kas už pinigų nuperkama: kelionės, pramogos, sportas, baliai, kasdieniniai pasisvečiavimai su vaišėmis, kasdieniniai išėjimai į teatrų, ir augstos klasės užteigas.

Ir kai šitaip vieniems truputį siauriau, kitiems plačiau, bet visiems vienodu stiliumi pradėjus gyventi, iškeliamas laiko klausimas savaime aišku, atsakymas irgi yra vienodas, būtent, "laiko neturim". Girdi, darykit, prisidėsiu, padėsiu.

Užtat vis labiau ir labiau visi ima kratytis betkokių neapmokamų pareigų, niekas nebeneri atsakomybės vienodai teisingamiesi laiko stoka. Ir iš tikrųjų to laiko, šitaip gyvenant, per daug nebebūna, nes juo daugiau ko turi įsigijęs, juo daugiau laiko tie daiktai tau atima — reikia apžiūrėti, aptvarkyti, susitarti, nuvažiuoti. O kur dar vardadieniai, gimtadieniai, sukaktuvės, įkurtuvės ir t. t.? Todėl suprantamas labai nuosirdus pasiteisinimas — "neturiu laiko".

Jautresnieji vienu kitur pasišvaisto šimtinėmis, kiti ir daugiau lietuvių reikalams pakloja, kad galėtų bent tuo prisidėti. Ir tai yra gražu, girtina, keltina spaudoje, tačiau nesunku įsivaizduoti, kas pasidarytų, jei visi, savo duokles atidavę, jaustųsi pareigą atlikti ir tikėtus, kad kas nors tą bendrą tautinį vežimą stums toliau. Kas stums? Patogiausia ir gal logiškiausia atsakyti — mūsų vaikai. Iš tikrųjų jie, jei tinkamai šeimose ir organizacijose paruošti, daug kur įsijungia, pripranta, ima vadovauti. Ir mes visi turime pagrindą tokią labai didžiulioti. Juos sveikinti ir girti. Bet per anksti patys traukdami ir pasyry ar neužkrešime tuo ir savo jaunimo, iš kurio negalima tautiniu atžvilgiu reikalauti daugiau, negu iš savęs?

Netikėjimas grįžimu

Antroji mūsų tautinę veiklą stabdanti kliūtis yra nebetikėji-

mas grįžimu tėvynėn. Kai prieš 30 metų traukėmės iš Lietuvos, tikroviškai tik retas tebuvo pramatęs pokarinius politinius padarinius. Dauguma rėmėsi tradiciniu galvojimu, kad laimėtojai vakariečiai geruoju ar jėga privers sovietus atstatyti prieškarines Rytų Europos valstybių sienas, tuo pačiu ir Lietuvos. Žiūrėta į Vakarus, laukta, tikėtasi. Ir tai buvo beveik vienintelis pagrindas vilties greitai sugrįžti į savo namus. Dalykai betgi vystėsi priešinga kryptimi, ir mes buvome priversti savo lagaminus iki paskutinio daiktėlio išpakuoti, pasiruošti naujam gyvenimui, statyti bendruomenines tvirtoves visame pasaulyje ir rikiuotis į giliai iškastus tautinės atsparos apkalus, kuriuose ir dabar tebesame. Pasiruošimas ilgai kovai ir ilgam išsilaikymui tebuvo vienintelė išeitis ir, rodos, iš pradžių visi su tuo sutikom. Tačiau ilgainiui vienas kitas tuos apkalus pradėjo palikti, tapti dezertyrais. Tokio elgesio pateisinimui imta pranašauti, girdi, ir Lietuvą vistiek nebegrįšim, visi čia išmirsim, todėl nėra ko čia perdaug rūpintis lietuviškais reikalais. Įkyriam aukų rinkėjui atiduodama duoklė, ir tuo baigiasi visas patriotizmas.

Pabėgėliai iš apkalų

Sitokia pažiūra kaip nuodai emė nuodyti tautinio gyvenimo atmosferą, skeisti pesimizmą ir apatiją. Tai, be abejonės, mato priauganti karta, iš kurios, kaip sakėme, kartais tikimės daugiau, negu iš savęs. Tokioj tragikomiškoj būklėj užsidaroma siaurame ratelyje, tartum silepiamasi ir tykiojama dar iš lietuviškojo judėjimo pasiimti tai, kas dar asmeninės naudos duoda. Skaitomi lietuviški laikraščiai, nes lietuvių kalba geriau suprantama. Sava šventovė geresnė, nes ten sava kalba ir patogus susitikimas su pažįstamais. Savi bankeliai geri, nes jie mums tarnauja. Pagaliau ir mokyklos ar organizacijos nėra blogas dalykas, nes yra kur savo vaikus palikti. Tegutik jie ten veikia, o aš naudosiu, kol galima. Ar tai ne pabėgėlio iš bendrų apkalų šūkis? Kai jų dar nėra tiek, kad sudarytų bendruomenės daugumą, pavojus netoks didelis, bet kas



Elzė Jankutė (sėdi dešinėje), Mažosios Lietuvos patriarcho Martyno Jankaus dukrė, 80 m. amžiaus proga susilaukė plataus visuomenės dėmesio ir daugybės sveikinimų. Kairėje sėdi gen. konsulas dr. J. Zmuidzinas, sveikinimą bei dovanas evangelikų moterų vardu įteikia jų atstovė G. Povilaitienė. Nuotr. Povilaicio

ISIDEMETINAS ISRADIMAS

Geriausias Amerikoje ir Europoje "JIB Haarptiege-Lotion" preparatas suilauko plaukų slinkimą, naikina pleiskanas, pašalina niežėjimą, plaukų skilimą, stiprina plaukų šaknis, padeda atgausti natūralių plaukų spalvą. JIB vartodami nebusite nei žili, nei pliki 100%. Įrašyti vaistinių RED BLUE knygų. JIB Medicine Lij. 8 uncių 16 savaičių \$6.00. Pinigus siųsti mūsų atstovybei:

2498 Dougall Rd., Windsor 12, Ontario, Canada arba J. I. B. Laboratory 1437 So. 49th. Ave., Cicero, Illinois 60650, U. S. A.

LABIAUSIAI ENGIAMAS VYSKUPAS

Žiniomis iš Lietuvos, šiuo metu labiausiai engiamas, šnipų apsuotas ir niekur neišleidžiamas yra vysk. Vincas Sladkevičius. Nuo 1957 m. tuoj po konsekracijos, nepradėjęs eiti vyskupo pareigų, jis buvo ištremitas į Nemunėlio Radviliškį, Panevėžio vyskupijos šiaurėj, ir ligi šiol ten laikomas. Anksčiau ten buvo ir kitas kunigas, o vyskupas skaitėsi kaip altaristas. Dabar jis paliktas vienas aptarnauti šventovę, ir niekam neleidžiama jam padėti net šventovę išliuoti ar altorius papuošti. Kai vysk. Julijonas Steponavičius, taip pat ištremitas į izoliuotą, gali kartais nuvykti į kunigų laidotuves arba dėl propagandos nuvežamas atlaikyti Mišių ir turistų lankomos Druskininkus, tai vyskupui Sladkevičiui draudžiama net žingsnį žengti iš klebonijos.

Už ką jis taip spaudžiamas ir baudžiamas? Ar už tai, kad Romos buvo parinktas ir paskirtas titulinis Aboros vyskupu ir

arkivyskupo kankinio T. Matulionio pagalbininku? Sovietai ieško gerų santykių su Roma, tai kodėl baudžia žmogų už Romos atliktą paskyrimą? Kodėl jį laiko nusikaltusiu vyskupu, kai nespėjo nė sušilti konsekracijos, nė mažiausio vyskupiško žingsnio padaryti, kuris prasišlenktų su sovietine tvarka ar jų religijos naikavimo taktika? Kokiam civilizuotame pasaulyje krašte baudžiamas žmogus už nepadarytus prasišlenkimus, juo labiau vyskupas, kurį, kaip išskirtinų dorybių vyrą, parenka ir skiria Šventasis Sostas?

Sovietai n e m e g s t a "daryti kankinių", ypač dėl religijos. Jie vis randa politinį pretekstą ar jį dirbtinai sukuria. Bet kokį politinį nusikaltimą jie gali priskirti šiam vyskupui? Jis yra antras, po arkiv. Matulionio, kurį sovietų sistema padarys tyliai užgniaužtu, net viešumon nespėjusiu išeiti vyskupu - kankiniu.

JULIJAI NARAKIENEI

tragiškai žuvus, jos dukras GRAŽINĄ PETRAUSKIENĘ, REGINĄ GUDELIENĘ ir jų šeimas nuosirdžiai užjaučia ir kartu liūdi —

D. M. Chainauskai
A. I. Dragūnevičiai

K. J. Valaičiai
S. B. Kerai

Mylimai MAMYTEI

Latvijoje mirus, dukrą BIRUTĘ DIRSIENĘ, jos šeima ir artimuosius gimines nuosirdžiausiai užjaučiame —

Z. P. Augaičiai
E. A. Augustinavičiai
A. B. Stonkai
M. B. Povilaičiai

A. M. Grincevičiai
E. Kairienė
M. V. Miceikos
A. K. Ratavičiai

MIRUS

A + A
sesutei VERONIKAI ir broliui MATUI,

gilią užuojautą reiškiamo STASIUI JANUŠONIUI bei jo šeimai —

O. P. Meškauskai

A + A

VERONIKAI TRAKIMAVIČIENEI (Nekrašienei) JAV-se ir

MATUI Lietuvoje mirus, jų brolių STASJ JANUŠONJ, sesutę ELZBIETĄ (Kalgary), dukrą IRENĄ, sūnų POVILĄ ir jų šeimas nuosirdžiai užjaučiame —

B. ir P. Balsai
V. ir S. Gudaičiai
V. ir S. Mačikūnai
L. ir J. Geleževičiai
Z. ir S. Ulbinai

Mielą bičiulį S. JANUŠONJ ir jo šeimą, mirus

broliui Matui ir

seseriai Veronikai Nakrošienei,

nuosirdžiai užjaučiame —

A. ir J. Dainorai
M. ir A. Gverzdžiai
M. ir S. Šetkai
K. ir P. Šukiai

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIAMS" AUKOJO

\$100: kun. Vac. Martinkus; \$50: kun. Juozas Matutis; \$47.50: G. ir H. Lapai; \$40: Marija Ramūnienė; \$30: Kaz. Gilmanienė; \$25: Jonas ir Bronė Baltrušaitienė; Ant. Firavičius, Br. Stasiulis, Jonas Mikšys, R. V. E. Sondos, prel. Jonas Kučingis, Petra Jankaitienė; \$21.50: Dr. A. Matukas; \$21: O. ir E. Delkai;

\$20: Teodoras Blinstrubas, O. Urnavičienė, A. ir S. Ceponiai, B. Pauža, Vl. Būtenas, Jonas Norkus, Jonas Jonaitis, Jonas Dervaitis, Birutė Giedraitienė, Saulius Fidleris, P. O. Dabkai, Irena Vadauskienė.

\$15: Prima ir Bronius Sapliai; DLK Algirdo šaulių kuopos moterys Hamiltono.

Rėmėjo prenumeratas po \$15 atsiuntė: už 3 metus į priekį Charles Pocius, už vienerius metus — Juoz. Riuoka, Alf. Sudeikis, Č. Zilionis, A. Obarskis, Ant. Mikolūnas, kun. A. Grigaitis, Alg. Cepėnas, dr. L. Kriaučiūnas, Myk. Zirlys, dr. K. Ambrozaitis, Tadas Bartkus, Pr. Masiulionis.

\$10: P. ir Iz. Simanaukai, Birutė Vytienė, S. K. L. Stankai, G. Breichmanienė, Jonas Jasys, Ver. Lenkevičienė, SALLFAS — J. Usvaltas, Val. Anyšenė, Jonas Vaidotas, A. ir P. Ščepavičiai, Jonas Treška, Kaz. ir Ona Girmiai, Ona ir Juozas Balsiai,

Vladas Gumauskas, Kest. Kačiulis, \$7: J. Žitkevičienė; \$6: P. Žemaitis; \$5: Pranas Sakalauskas, J. ir J. Labanauskai, K. Kusiniskis, P. Ružinskas, dr. Jonas Puzinas, Kaz. Balčiūnas, A. Statulevičienė, R. Čerškutė, dr. K. Ambrozaitis, Gražina Stauskienė, Vinc. Paulionis; \$3.50: J. Kvietys; \$3: St. Beržinis, B. Jančiukienė, Jonas Kanyš, Liuda Dainiuvienė, Kaz. Butkus, V. Ignatavičius, Alf. Gačionis; \$2.50: J. Cėgienė, P. Jutelis; \$2: Balys Kondratas, A. Bernotaitis;

\$1.50: A. Paškonis, Ant. Rimša, J. Mačkinis, A. Jusys, K. Jurgelis, dr. A. Gailius, V. Paukštys, K. Petrauskas, Jonas Juozaitis, Jul. Balašienė, J. Vaičiūnas, Just. Prasauskas, P. Sabaliauskienė, M. Andriulevičienė, E. Smilgis, L. Urbonas, R. Dirvelis, M. Žekienė, J. Juozaitis, Br. Vitkus, A. Ambrozaitis, J. Juška, V. Micevičius, Br. Abramonis, K. Jurgutis, M. Alaunė, Jul. Grimas, E. Kazėkienė, Ona Ivaškienė, Jonas Butkus, Leo Bušinskis, Kostas Jasudavičius, A. Laucius, Joe Grybas, Mrs. Ona Urban, R. Draudvila, Romas Dūda, Petr. Lukošius, Vl. Perkauskas, Jonas Jasys, A. Bričkus, Ona Maciauskienė, Alf. Džikonas; \$1: A. Beresnevičius, Vyta. Liesūnaitis, K. Pakalniškis, Vyta. Abromaitis.

Nuosirdžiai dėkome visiems.

Lietuviškas, negriškas ar kašubiškas?

Š. m. "TZ" 33-34 nr. buvo įdėta Toronto prisikėlimo parapijai priklausanti V. Kašubos skulptūros nuotrauka su paršu: "Prie lietuviško Rūpintojėlio skulptūros... Ji kreipė į save lankytojų dėmesį tautybių savaitės metu Toronto Lietuvių Namuose".

Galimas dalykas, kad ji kreipė į save lankytojų dėmesį, nes ši skulptūra, kaip ir visi kiti dail. V. Kašubos darbai yra ekspresyvi, dramatiški, iškalbingi. Tai dail. Kašubos dvasia, tai jo būdas. Bet kaip nekiekvienas sopranas ar tenoras gali atlikti visas tiems dainininkams skirtas roles, taip ir nekiekvienam dailininkui yra galima giliai įsijausti į visų vaizduojamų charakterių nuotaikas, nes nevisi jie atitinka dailininko prigimtį.

Rūpintojėlis (kokios tautos jis bebūtų kuriamas) yra lyriškos, ramios prigimties, o ne dramatiškos ir garsiai šaukiančios. Galbūt todėl, kad šis jo bruožas sutapo ar atitiko lietuvių tautos charakterį ir taip išpopuliarėjo Lietuvoje.

Tie parodos lankytojai, kurie žvelgė į šį V. Kašubos Rūpintojėlį ir kurie iš jo nieko nemusimano apie pasaulinį meną, galėjo pagalvoti: kokie tie lietuvių būsūs žmonės — išverstomis akimis, storumis lūpomis ir apalmai keistos išvaizdos veidais, jei kuria tokį meną. Juk menas yra panašus į jų kūrėjus. Tuo tarpu lietuvių tauta yra juk lyriška ir sentimentalė.

Gi tie parodos lankytojai, kurie pažįsta pasaulinį meną, pamatę šią skulptūrą, tikriausiai susidarė nuomonę, kad lietuvių tautos menas labai panašus į Afrikos negrų. Blogiausia, jeigu jie pagalvojo, kad lietuvių seka negrus. O kad negrai sektų lietuvių meną, tikriausiai niekas nepagalvo.

O tati lietuvių tautai neteiktų garbės, nes rodytis, jei ir ne kopijomis, o kitų tautų meno sekimu, yra negarbinga.

Meno tema ir stilius

Jei Rūpintojėlio tema būtų vien tik lietuvių tautos nuosavybė (tikrumoje ši tema žinoma ir kairiosiose kitose krikščioniškoje tautoje), tai ir tada tokio darbo negalima laikyti tos tautos meno atstovu, jei jis yra nutojęs nuo jos charaktero ar įgavęs kitokias formas. Vien tik pagal temą joks menas kūrinyje nėra priskiriamas tam ar kitam stiliumi bei tai ar kitai tautai. Meno priskyrimas įvairiems stiliams bei tautoms ir jo rūšiavimas daromas ne pagal temas bei idėjas, bet pagal formas, spalvas, linijas, judesius ir bendrąsias išraiškas.

Skaitytojai, jei dar prisimenaite Lietuvos pakelių bei kapinių Rūpintojėlius, o jei neprisimenaite, tai pamkite kokią nors lietuvių liaudies meno knygą ir palyginkite ten esamų statulėlių vaizdus su čia minimis. Lengvai pastebėsite jų skirtingas išvaizdas. O jei po to pavyrtysite negrų meno knygą ir įsigilinsite į jų meno formas bei ekspresijas, rasite, kad šis Rūpintojėlis savo forma yra artimesnis ir giminingesnis negrų nei lietuvių menui.

Lietuvių liaudies meno dvasia
Lietuvių liaudies menas savo forma yra primityvus: neproporcingas, grubus, paprastas. Bet savo dvasia — nuširdus, mielas, vargingas ir todėl patraukiantis. Lietuvių liaudies Rūpintojėliai (suvargę rymotojėliai) ir juos žiūrintiems lyg sakyta: gyvenimas yra sunkus, tenka patirti daug kančių; jūs kenčiate, kaip ir aš kentėjau, bet gyvenkite padoriai ir turėkite viltį... Iš jų, lyg iš buvusių kuklių ir tikrai paliegiusių elgetų, liejosi nuširdžiai tyra malda. O šis V. Kašubos Rūpintojėlis turi rūsčią, žiūrėtojus pritrėnkiančią išvaizdą. Jis primena veidmainingus elgetas per atlaides, kurie, dėdamiesi dideliais invalidais, kiek išgalėdami šaukdavo praeiviams, kad atkreiptų dėmesį ir gautų kuo didesnę auką. Apie neduosnius galvodavo: kad juos biesas griebtų, tik tiek davė arba nieko nedavė. Taip ir šis Rūpintojėlis lyg priekaištuoja: jūs mane niekinate, žinokite, kas jūsų už tai laukia.

Taigi, šios Prisikėlimo parapijos statulos nei dėl jos formos, nei dėl jos dvasinės nuotaikos negalima laikyti lietuviškojo meno reprezentacija. Jei kas šį darbą rekomendavo lietuvių paviljonui kaip lietuvių liaudies meno pavyzdį, tas nežinojo tikrosios pavyzdės.

Individualieji dailininkai
Kiekvienas individualusis menininkas pažįsta viso pasaulio

DAIL. DAGYS

meną ir yra perpūstas jo vėju iš visų pusių. Savo darbams sąmoningai ar nesąmoningai įkvėpia tai, kas jo būdą labiausiai atitinka. Tai sudaro individualaus dailininko darbų charakterį, jų bruožus. V. Kašuba yra individualus dailininkas, ir visi jo darbai (taigi ir šis) yra kašubiški.

Zinoma, kiekviena tauta turi pareigą savo vaikų darbus tvirtinti bei teise jais didžiūotis, nors tie kūriniai būtų labai įvairūs ir nevisi jai prie širdies glaustųsi. Bet reikia būti atsargiems su išvadomis, kad to ar kito asmens darbai yra geriausi visos tautos reprezentuojami. Tą teisę tegalima duoti liaudies darbams arba tradicinėms tautos mokykloms, kurias laikurios tautos praeityje yra turėjusios.

Gal neapsiriksiu manydamas, kad žmuidzinavičius, J. Mackevičius, Skleris, P. Kalpokas, Vienožinskis, Šleika, Didžiokas, Samuolis, Galdikas, Puzinas, Kiaulėnas, J. Janulis, Remeika, Ušinskis, P. Rimša, J. Zikaras, Grybas, Mikėnas, Žukas, Augius ir kt. (mini tik mirusius) buvo tikri lietuviai, bet kaip skirtingi yra jų darbai!

Jų visų darbų negalima laikyti lietuviškais, nes tada Lietuva taptų įvairių tautų bei srovių kratinu. Kaikuriems jų tos savybės pripažinti irgi negalima, nes visi jie buvo individualūs dailininkai, išaugę ne iš savos, bet iš įvairių svetimų mokyklų. Tokiais yra ir dabar dar dirbantys gyvieji dailininkai. Visi jie pagal savo charakterius yra

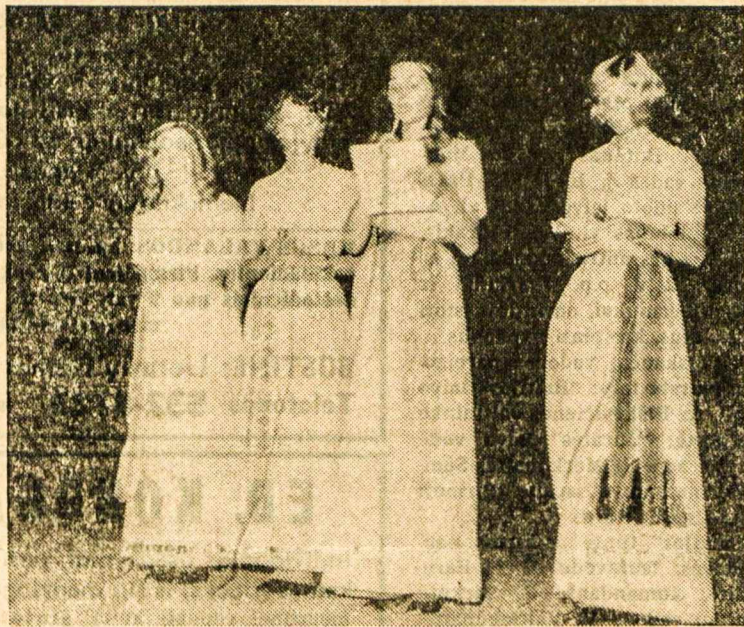
skirtingų nuomonių, skirtingų palinkimų į tą ar kitą mokyklą ar pasaulinius meistrus, nors visi yra vienos tautos vaikai.

Kitų tautų menas

Taigi, dar nėra lietuviško veido mene, dar nėra lietuviškos mokyklos stiliaus prasme. Gal jos niekad ir nebus, kokia buvo susidariusi pvz. nederlanduose ir flamuose XVI—XVII š. Pastaroji pasidavė realistiniam stiliui gamtovaizdžiuose ir savo buities tematikai. Ir dabar, kai aš čia matau sunkiai debesuotą dangų ar pakelių ganyklose gromuluojančias karves, prisimenu tu Šiaurės Europos kraštų dailininkų paveikslus. Ar kas taip prisimins lietuvių dailininkų darbus ar pagal juos pačią Lietuvą? Vargu, nes jie suparalyžuoti pasaulinių vėjų.

Kaip lietuviai, taip ir dabartiniai europiečiai dailininkai yra individualistai ir įvairių mišinys. Tik praeities tautos tevaizdavo savąją aplinką ir išugdė atitinkamą meną. Tai turi ir didžiosios Azijos tautos: japonai, kiniečiai, indiečiai. Jos, per ilgus šimtmečius gana vienodai dirbdamos, išvystė tik joms būdingas savybes. Taigi, kol dar nėra asmeninio meno, tol jis dar gali būti tautinis. Atskiriems meno atstovams panorus skirtingai pasirodyti, dinga tautinis menas.

Norint laikyti jų darbus (dabartinius) kaip tautos diegus ar žiedus, reikia atsidėjęs tai pastudijuoti ir palyginti su savosios tautos ir kitų kraštų kūrinių formomis. Tik tokios ir bešališkos išvados gali būti vertingos.



Kanados lietuvių "Aušros" mergaičių kvartetas koncerto metu Buenos Aires, Argentinoje. Iš kairės: Dana Kozulytė, Rūta Čerškutė, Aldona Tautkevičiūtė (skaito PLB pirm. inž. Br. Nainio sveikinimą), Nijolė Giedriūnaitė (skaito Kanados lietuvių sveikinimą)

Išvyka pas AUSTRALIJOS LIETUVIUS

Trys savaitės. Labai geros sąlygos

Išvyksta iš Čikagos O'Hare 1974 m. gruodžio 22 dieną,

grįžta į Čikagos O'Hare 1975 m. sausio 11 dieną.

Išvyka lankys Sidney, Canberą, Melbourne ir Adelaidę lietuvių kolonijas. Norintiems tomis pačiomis kainomis bus sudarytos sąlygos lankyti ir kitas kolonijas. Gruodžio 26-31 dienomis išvyka dalyvaus Adelaidėje Australijos Lietuvių Dienose. Neturintiems kūr apsisiti nakvynės nemokamai parūpins Australijos Lietuvių Bendruomenė.

KAINOS:*)

Chicago—Sidney—Canberra—	
Melbourne—Adelaide ir atgal	\$997.56
Chicago—Sidney ir atgal	\$865.80
Los Angeles—Sidney—Canberra—	
Melbourne—Adelaide ir atgal	\$839.66
Los Angeles—Sidney ir atgal	\$707.80
Vaikams iki 12 metų — pusė kainos	

Lėktuve vietų dar yra. Registruokites ar skubiai teiraukites informacijų: BRONIS NAINYS, 6804 So. Maplewood Ave., Chicago, Ill. 60629, USA. Tel. (312) 776-4028. Registruojantis siusti \$103 čekį rankpinigiu.

*) į šias kainas įeina spalio 1 d. įsigaliojęs 5% pakėlimas

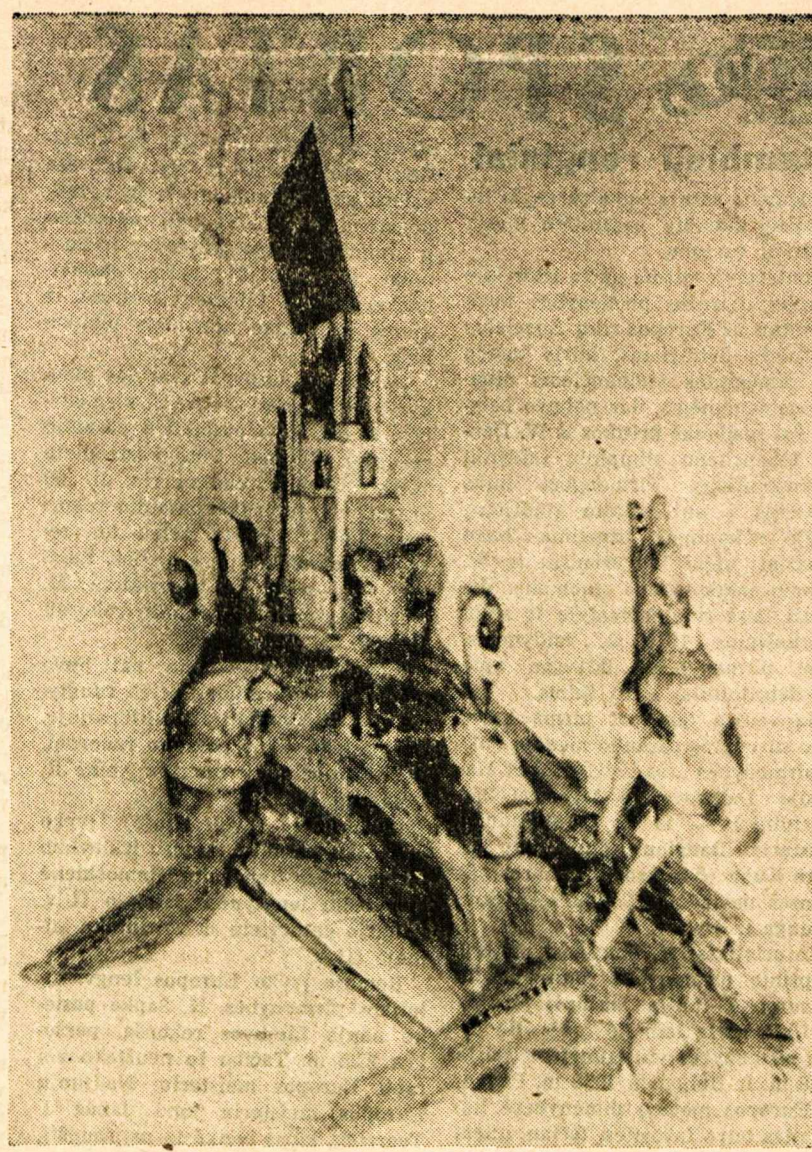


YONGE MEMORIALS LTD.

2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955

Meistriskas darbas, puikūs lietuviški projektai

ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE



Prano Baltuonio medžio šaknų skulptūra "Gedimino sapnas". Jo kūrinį paroda rengiama spalio 19—20 d. d. Toronte Prisikėlimo Parodų salėje

PUBLIKA GERĖJOSI IR ŽAVĖJOSI

Brazilijos lietuvių laikraštis "Mūsų Lietuva" 1974. IX. 5 apie Kanados lietuvių kvarteto "Aušra" koncertą

Ir musę skrendančią būtom girdėjęs — taip nutilo pilnutėlė salė, pradėjus dainuot Kanados lietuvių kvartetui "Aušra". Viskas čia žavėjo publiką: ir dainininkių jaunystę, ir skoningai paprasti rūbai, ir įvairios besikeičiančios šviesos spalvos, vis kitaip nudažančios dainininkes ir visą sceną, ir pats jų dainavimas. Zeliniečiai yra girdėję daug gražių koncertų, kai čia lenktynuodavo keletas chorų, kai gražiabalsiai solistai ir solistės kudentavo ausį ir širdį. Bet tai buvo jau senokai. Bent man per paskutinį dešimtmetį neteko čia girdėti taip darniai susidainavusio vieneto.

Kad neperdedu taip rašydamas, ar nelidija ilgi karšti, net audringi plojimai ir šauksmai "bis, bis... bis, pakartokit..." Kuo, kuo, o jau plojimo gausumu mūsų publikos paprastai apkalinti negalima. Bet šį sykį, tai tikrai ji buvo labai duosni. Privertė dainininkes pakartoti "Tėviškėle", "Uosto žiburius" ir Bagdono "Zemaitišką polką". Be abejo, prisidėjo ir tai, kad simpatiškas ketvirtukas dainavo mums negirdėtas, visas linksmas, valso ritmo dainas. Išskyrus "Tėviškėle" B. Budrūno, ispanišką ir portugaliską ir dar kitas dvi, visos kitos buvo dabartiniai Lietuvos kompozitorių kūriniai, mums iki šiol negirdėti.

Ir savo dainų naujumu, ir jų dideliu meniškumu įsijautimu, ir gražių sudainavimų kvartetams publikos tikrai neapvylo.

P-lė Kristina Puidaitė dainų pertraukos metu parodė, kaip nuostabiai gražiai galima groti akordeonu. Ir tos muzikos publikai klausėsi labai susitelkusi, paskui plojo, plojo.

Per antrąjį tarpą tarp dainų "Nemunas" privtino sceną. Ir kai gražiuosius spalvinguosius mergaičių ir vaikinų rūbus nutvieskė prožektoriai tai geltonos, tai rausvos, tai kitokių spalvų šviesos, tai tas graškiai šokas jaunimėlis atrodė tartum iš pasakų pasaulio atskridęs. Kas nebuvo, nematė to spalvų, dainos ir šokio grožio, jokiais žodžiais čia neperduosi...

Kai to koncerto rengėjai gavo pranešimą, jog Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdyba pasiūsi P. Amerikon mergaičių kvartetą koncertuoti, buvo susirūpinę, kas iš to išeis. Bet Bendruomenės v-ba žinojo ką siunčianti. Už tai turim būti jai labai dėkingi. Surošė lietuviškos dainos mylėtojams tikrai prabangias vaišes. Ačiū, ačiū...

Nesakyčiau, kad publikos nebebūtų galėję būti daugiau. Kai buvo žmonių iš toli toli, kai buvo retai kada mūsų parengimuose tepamųjų asmenų, tai nebuvo visos eilės tokių, kurie, rodos, būtų turėję dalyvauti. Bet ketvertas šimtų publikos mums yra retas dalykas, ir tuo galima tik pasidžiaugti.

Po koncerto — vaišės. Išpirkta 40 staliukų. Sokiai. Labai jauki draugiška nuotaika.

Salės gale buvo lietuviškų knygų ir plokštelių kioskas. Jų išpirko už apie 500 kruzėjas. Čia uoliai darbavosi žurnalistas p. St. Vancevičius, kuris prieš koncertą išplatino daug garbės paviečių...

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

LAIKRASTIS "OMAHA WORLD HERALD" rugsėjo 14 d. paskelbė pasikalbėjimą su mūsų žymiuoju maršų kūrėju Bronium Jonušu, šiemet atšventusiu deimantinę amžiaus sukaktį. Žurnalistui Robertui McMorris kompoz. Br. Jonušas priėmė amerikietį kompozitorių John Philip Sousa, kurio maršai ir šandien skamba amerikiečių paraduose. Kas jiems yra J. P. Sousa, lietuviams — Br. Jonušas. Pasikalbėjime pabrėžiama, kad Br. Jonušas, gimęs ūkininko šeimoje, jau 7 metų amžiaus išmoko groti smuiku, vėliau — trimitu. 1919 m. jis gavo stipendiją studijuoti Latvijos konservatorijoje. Pirmąjį maršą Br. Jonušas sukūrė, būdamas šešiolikametis jaunuolis, bet jį sukurtikavo jo tėvas, taip pat muzikantas, tame kūrinyje išgirdęs skolinis iš kitų kompozitorių. Tėvo kritika Br. Jonušą paskatino atidėti kūrybinius bandymus ir siekti originalumo. Antrasis jos maršas — "Kur bakūžė samanota", sukurtas po 10 metų pertraukos. Net 17 metų Br. Jonušas vadovavo Lietuvos kariuomenės pučiamųjų orkestrui, bet labiausiai pagarsėjo dirbdamas 7 metus su policijos orkestru. Jo vadovybėje tas kolektyvas tapo geriausiu pučiamųjų orkestru Pabaltijy. Pasitraukus iš tėvynės 1944 m. ir pokaryje atvykus JAV, Br. Jonušui Balmorėje teko dienomis dirbti siuvelykoje, vakarais — vadovauti chorui. Gimėjis Br. Jonušas dėstė muziką ciklozijoje, vadovavo jos simfoniniam orkestrėliui, suorganizavo 14 instrumentų šokių muzikos kapelą. Omahaje jis vadovavo Sv. Antono parapijos chorui. Žurnalistas R. McMorris taipgi primena skaitytojam, kad Br. Jonušas yra išleidęs savo maršų plokštę, įgrotą Stuttgarto orkestru, kuriam jis pats dirigavo. Sekančiais metais jis vėl planuoja vykti Europon ir ten paruošti antrąją plokštę.

J. AUGUSTAITYTĖS-VAICIONĖS raštams leisti komiteta Čikagoje organizuoja jos sūnus J. Vaicionas, pasiekiamas tel. WA 5-6979. Vėlonė yra daugelis du elerėsčių rinkinius ir daug publicistinių rašinių. Numatoma, kad jos raštai sudarys mažasias du toms. Aukų jau gauta \$260, daugiausia iš skaucūjų tuntu. Prie jų pridedami ir \$55, atsiųsti vietoj gėlių laidotuvių metu. Be to, nemažą dolerių sumą jos raštams paskirs sūnus iš vėlonies testamentu. Skulptorius Romas Mozoliuskas šv. Kazimiero kapinėse jau užbaigė paminklą trim seserim Augustaitėm, prie trijų Vilniaus kryžių prijungdamas Aušros Vartų Marrijos graviūrą ir vėlonės poetės eilėraščių posmą. Paminklo papėdėje palaidotos Elena Augustaitytė-Jasaitienė ir Juozė Augustaitytė-Vaicionienė, o trečioji vieta rezervuota pas Juozės sūnų Čikagoje gyvenančiai Brigitai Augustaitytei-Natkevičienėi.

DAIL. ANTANO PETRIKONIO aliejaus ir akvarelės darbų paroda buvo surengta Čikagos viešųjų bibliotekų Lown Branch skyriuje. Jo kūriniams yra būdinga spalvinga, dinamiska įtampa arba gili melancholiška ramybė.

BOSTONIEČIAI KOMPOZITORIAI Julius Gaidelis ir Jeronimas Kačinskas vasaros atostogas panaudojo kūrybai. Pirmasis sukūrė 20 minučių stamboką veikalą smuikui, violončelei ir fortepijonui, antrasis — tokios pačios apimties sonatą smuikui su fortepijonu.

AMERIKIEČIŲ DAILININKŲ DRAUGIJA "The Allied Artists of America" savo 61-joje metinėje parodoje paskirs dail. Povilo Puzino vardo \$150 premiją už aliejinės tapybos paveikslą. Ja norime pagerbti vėlonį lietuvių dailininką, kuris, gyvas būdamas, veikliai reiškė šioje dailininkų organizacijoje. Minėtoji paroda bus spalio 31 — lapkričio 17 d. d. Niujorke, National Academic galerijoje, 1083 Fifth Ave. Jai parenkami tik geriausi dailininkų kūriniai.

DAIL. LEONAS URBONAS su septyniais pirmaujančiais Australijos dailininkais spalio 5-7 d. d. dalyvaus Newcastle Dailininkų Draugijos surengtame seminare, supažindinusiame dailės mėgėjus su šių dailininkų kūrybinėmis paslaptimis bei jų skirtingais kūrybos bruožais. Newcastle mieste rengiami seminarai yra susilaukę tokio didelio dėmesio, kad Vaizdinio Mėno Taryba šiemetiniam seminarui surengtį paskyrė \$2.000. Dailininkų gretose taipgi buvo Alex Danko, Douglas Dundas, Dorothy Thornhill, Reinis Zusters, elektroninius garsus bei spalvas mašinomis kuriantis Stan Ostojas-Kotkowski. Dienraštis "The Newcastle Morning Herald", supažindindamas skaitytojus su įvyksiančiu seminaru, pranešimą iliustravo dail. L. Urbono nuotrauka.

KANADOS LIETUVIAIŲ KVARTETAS "Aušra", grįžęs iš sėkmingų gastolių P. Amerikoje, ruošiasi išleisti trylikos dainų plokštę. Jai bus panaudota \$950 parama, gauta iš Carling alaus daryklų bendrovės kultūrinio fondo. V. Tautkevičienės vadovaujama kvarteta Windsore, Ont., sudaro R. Čerškutė, N. Giedriūnaitė, D. Kozulytė, A. Tautkevičiūtė ir akordeonistė K. Puidaitė. Plokštę tikimasi išleisti dar šį rudėnį.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

KAUNETIS DAIL. S. NENORTA praėjusią vasarą dalyvavo tarptautinėje dailininkų stovykloje Vengrijoje, Haidubiosiormeno mieste. Dalyviams buvo paskirtos keturios žymaus vengrų dailininko Miklošo Kaplaro premijos, kurių viena teko svečiai iš Kauno už 11 nutapytų Vengrijos peizažų. Premijuotieji darbai pagal stovyklos tradiciją dovanojami miesto muzėjui.

VILNIAUS DRAMOS TEATRAS naująjį sezoną pradėjo gastrolėmis Šiauliuose. Miesto bei apylinkių gyventojai turėjo progą susipažinti su H. Ibseno "Laukine antimi", R. Sheridan "Intrigų mokykla", M. Sluckio "Ar tavo šuo nepasitęsė?", C. Aitmatovo ir T. Muchamedžanovo "Fudzijama". Šį sezoną teatras persikels į Vilniaus operos ir baleto seuosius rūmus, kurie dabar pritaikomi dramos teatrui. Darbas naujos scenoje bus pradėtas "Fudzijamos" premjera, paruošta ir vaidinta gastrolėse.

K. BORUTOS "BALTRAGIO MALONA" išleido latvių leidykla "Liesma" Rygoje. Knyga, kuri latviškai vadinasi "Baltradža dzirvanas", išvertė A. Sukovskis.

VYTAUTES ZILINSKAITES humoreskas "Pastabos", "Skrybybos", "Moteriškumas ir vyriškumas" Rygos televizijos laidoje "Vieno aktorius teatras" skaitė aktorė H. Romanova.

VILNIUJE GASTROLIAVO dvi bulgarų grupės — V. Lolovo vadovaujamas Sofijos kamerinės muzikos ansamblis ir Svetoslavo Obretenovo chorinė kapela su vadovu G. Robeuv. Ansamblio koncerte skambėjo G. Dimitrovo, R. Gabievdzės, D. Sostakovičiaus, V. A. Mocarto, A. Vivaldžio instrumentiniai kūriniai, o chorinė kapela atliko G. Palestrinos, J. S. Bacho motetus, K. Pendereckio "Stabat Mater", C. Debussy ir D. Sostakovičiaus dainas — "Kokia ji nuostabi", "Girdi Tėvyne". Maloniausia staigmena vilniečiams buvo svečių lietuviškai atliktos vėlonies prof. B. Dvariono daina "Raigardo šaltinėlis". Antrąjį koncerto dalį bulgarai skyrė savo kompozitorių L. Pipkovo, S. Obretenovo, V. Strojano kompozicijom.

KAUNO DRAMOS TEATRAS, sezoną pradėjęs 42 gastroliniais spektakliais Suvalkijoje, Zemaitijoje ir Augustaitijoje, ruošiasi A. Keturakio komedijos "Amerika pirtyje" premjerai. Ją režisuos dešimtį metų Leningrade dirbęs V. Lencevičius. Atrodą, šia premjera norima paminėti komedijos deimantinę sukaktį, nes ji pirmą kartą buvo suvaidinta 1899 m. rugpjūčio 20 d. Palangoje. Keturakio slaplyvardžiu naudojosi du broliai — Antanas ir Juozas Vilkaičiai. Vieni "Ameriką pirtyje" priskiria Antanui, kiti — Juozui. Labai galimas dalykas, komedija yra bendras jų kūrinys. Kauno dramos teatro repertuarą šį sezoną papildys du nauji lietuvių dramaturgų kūriniai: Dailios Urnevičiūšės pjesė "Pagonė" ir Juozo Grušo drama "Svitrigaila". Pjesę režisuos A. Gabrėnas, drama — V. Lencevičius.

PROF. DR. ADOLFA JUČI, mirusį š. m. vasario 4 d., jo 70-tojo gimtadienio proga specialia konferencija Lietuvos Mokslų Akademijos salėje pagerbė mokslinė Vilniaus visuomenė. Vėlonius buvo teirinės fizikos pradininkas Lietuvoje, išteigęs fizikų teoretikų mokyklą. Konferencija įvydiniu žodžiu pradėjo LM Akademijos viceprez. dr. J. Požela. Akademikas P. Brazdžiūnas skaitė pranešimą apie fizikų teoretikų mokyklos išteigėjų mokslinę bei organizacinę veiklą, Vilniaus universiteto fizikos fakulteto dekanas V. Kybartas — apie jo pedagoginę veiklą. Su prof. dr. A. Jučio mokslinėmis idėjomis ir jo plačiais moksliniais ryšiais dalyvių supažindino LM Akademijos fizikos ir matematikos instituto kvantmechaninio skaičiavimo sektoriaus vedėjas dr. Z. Rudzikas, su jo nuopelnais dabartinės skaičiavimo technikos įvedime — to paties instituto laboratorijos vadovas K. Zukauskas, fizikos mokslų kandidatas. Konferencija užbaigta vėlonies kapo aplankymu Antkainio kapinėse.

VILNIAUS DAILĖS SALONĖ II savo darbų parodą surengė panevėžiečiai dailininkai. Šį kartą su naujaisiais tapybos, grafikos, skulptūros ir taltomosios dekoratyvinės dailės darbais Panevėžiu atstovavo 13 dailininkų. Lankytojus daugiausia domino K. Naruševičiaus tapybos kūriniai kaimo temomis, skulptorės V. Vildžiūnaitės plastinė kompozicija "Sutartinė", S. Kanavskytyčios batikos technika atlikti sieniniai kilimėliai, J. Lebednyko kalnėto metalo darbų ciklas. Panevėžyje dabar gyvena apie 30 profesionalių ir mėgėjų dailininkų. Jų gretas sustiprino ir meninę veiklą pagyvinę grupę jaunųjų dailininkų, Panevėžyje įsikūrusių pastaraisiais metais. Panevėžio parodų rūmuose rengiamos ne tik vietinių dailininkų parodos, bet ir svečių iš Kauno bei Vilniaus. Panevėžiečių dailininkų metalo kompozicijos, freskos, mozaikos puošia visuomeninių pastatų bei pramonės įmonių interjerus, dekoratyvinės skulptūros — miesto aikštes.

V. Kst.

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę

visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 7 milijonų dolerių

Kasos valandos:	Moka už:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų.....9½%
Antradieniais 10 - 3	taupomąsias-savings s-tas.9¼%
Trečiadieniais uždaryta	depozitų-čekių s-tas.....6%
Ketvirtadieniais 10 - 7	Duoda paskolas:
Penktadieniais 10 - 8	asmenines10½%
Šeštadieniais 9 - 12	nekiln. turto10%
Sekmdieniais 9.30 - 1	investicines iki.....12%

Skyrius Anapilyje veikia sekmdieniais nuo 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

Saugesniai žiemos sezono važinėjimui patikrinkite savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305 1536 DUNDAS St. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

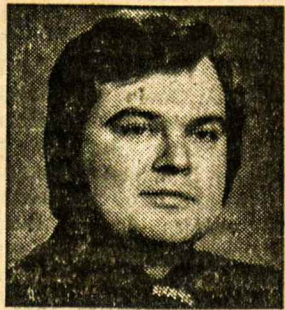
Ažliename visus autovežimčių mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT



NUO LOBENOS IKI DANGORAI 1201
VERSLŲ BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS
(IRENGIMAI, PRIEžiūra IR KITI DARBAI)
ELEKTROS RANGOVAS

Tel. 489-5425 Petras Prakas
Namų: 920-2501 Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?



Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius ląsktus
- invalidumo pajamas
- nuosavybių draudą
- šeimos apsaugą
- studentų draudus
- fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life
2 Carlton St., suite 714

Raštinė: 363-7881
Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS 406 Roncesvalles Ave.

telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai



Norintiem pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę su malonumu sąžiningai patarnaus
Mrs. H. BAILEY (BALCIONIENE)
United Trust Co., 2320 Bloor St. W.
tel. 762-8255 Namų: 535-0513

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniskus pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

SPORTAS

Stambieji renginiai

Praejusią vasarą buvo surengta labai daug stambių pasaulinio masto sportinių varžybų.

Montrealyje pirmą kartą istorijoje pasaulio dviračių pirmenybės buvo surengtos už Europos ribų. Specialus stadionas dviračiams, kuris turėjo būti išmėgintas ateinančioms olimpinėms žaidynėms, dar nebuvo baigtas. Tai susilaukė kritikos iš W. Daume, Muencheno olimpiinių žaidynių organizatoriaus. Pirmenybės buvo perkeltos į universiteto stadioną, praėjo sėkmingai, įrengimai buvo pripažinti vieni iš geriausių ir W. Daume pakeitė savo nuomonę. Jis dažnai lankosi Montrealyje ir stebi pasiruošimus 1976 m. žaidynėms. Šiose pirmenybėse dalyvavo apie 800 dviratininkų iš 51 šalies.

Šią vasarą taip pat pirmą kartą buvo surengtos pasaulio mėgėjų bokso pirmenybės. Jos įvyko Kubos Havanoje. Dalyvavo 48 šalys su 250 boksininkų — iš jų 5 olimpiniai meistrai. Daugiausia laimėjimų pasiekė Kuba (5 aukso, 1 sidabro ir 2 bronzos medaliai). Toliau sekė Sov. Sąjunga ir JAV.

Keturioliktąsias Europos moterų krepšinio pirmenybes rugpjūčio 23 d. surengė Italija Sardinijoje. Jas dvyliką kartą laimėjo rusės. Be jų, šias pirmenybes yra laimėjusi Italija 1938 m. ir Bulgarija 1958 m. Pirmos Europos moterų pirmenybės lietuaitės buvo favoritės, tačiau, nugalėjusios italas, netikėtai pralaimėjo stambioms lenkėms. Pagal šių trijų komandų krepšių skirtumą pirmoji vieta atiteko Italijai, antroji Lietuvai ir trečioji Lenkijai. Montrealio olimpinėse žaidynėse pirmą kartą bus surengtas ir moterų krepšinis. Šiais metais Sov. Sąjungos bokso ir moterų krepšinio rinktinės nesmaže lietuviškų pavardžių.

Didžiausią sensaciją sporto pasaulyje sukėlė šią vasarą įvykusios plaukymo varžybos. Bene didžiausią nusitebėjimą sukėlė Europos plaukymo pirmenybės. Čia iš viso pasiekta net 17 pasaulio rekordų. Vengras A. Hargitay 400 m. įvairaus stiliaus plaukime pasiekė naują pasaulio rekordą 4:28.89. Anglas D. Wilkie tą patį pasiekė 200 m. nuotolyje per 2:06.32. Likusius rekordus pasiekė jaunos R. Vokietijos plaukikės: Ulrike Richter, Renate Vogel, Rosemarie Kother ir Kornelia Emden. V. Vokietijos Ch. Justen, atsiųgindama už pralaimėjimus užplaukimo, sekančią dieną 100 m. krūtinės baigmėje aplenkė R. Vogel ir pagerino jos pasaulio rekordą 1:12.55 (buvo 1:21.91). Jos visos visiškai išbraukė australietės Shane Gould vardą iš rekordų knygos. Iš vyrų čia geriausiai pasirodė V. Vokietijos P. Nocke, laimėjęs 5 aukso medalius. Abi Vokietijos pasiekė 23 aukso medalius iš 29. Likusius po 2 pasidalijo Anglija, Vengrija ir Sov. Sąjunga. Po tokių R. Vokietijos plaukikių pa-

sirodymų anglai ir švedai jas apkalbino vartojant vaistus "steroids". Šie vaistai augina raumenis ir jų beveik negalima susekti. Tą patį patvirtino ir prancūzų sporto gydytojas. Jo nuomone, šių plaukikių balsas pasikeitęs, raumenys kitokios išvaizdos ir kūnas padengtas nežymiais plaukeliais.

JAV įvyko taip pat svarbios plaukymo rungtynės — AAU pirmenybės. Ir čia buvo pasiekti 6 pasaulio rekordai. Nesėkmė lydėjo kanadietę Wendy Cook iš Vankuverio. Ji 100 m. nugara nuplaukė pasaulio rekordiniu laiku 1:04.91, tačiau tas rekordas teišlaikė pusę dienos. Baigmėje ją pralenkė amerikietė M. Moffitt su nauju pasaulio rekordu 1:04.68.

Sios pirmenybės taip pat buvo plaukikių patikrinimas prieš rungtynes su R. Vokietija Kalifornijoje. Čia pasiekti tik 5 pasaulio rekordai. Bendroje sumoje Amerika įveikė R. Vokietiją 198:145.

Liucernoje (Sveicarijoje) įvyko pirmosios pasaulio moterų irklavimo pirmenybės. Genovaite Ramošienė vienviečių lenktynėse laimėjo II v. Žalgirio keturvietė su vairininke laimėjo III v.

Romoje įvyko Europos lengv. atletikos pirmenybės. K. Sapka pasiekė naują Lietuvos rekordą, perskė 2.25 m. Tačiau to neužteko vėl tapti Europos meistriu. Naujuoju Europos meistrui tapo danas J. Toerring, kuris įveikė tą patį augštį, bet panaudojo mažiau šuolių. Puikią pasekmę pasiekė R. Vokietijos R. Witschas, perskusi 1.94 m. ir pasiekusi naują pasaulio rekordą. Pirmenybėse pasižymėjo Suomijos, R. Vokietijos vyrai ir Lenkijos moterys.

Teherane neseniai pasibaigė sportinės Azijos tautų žaidynės — azijada. Čia daugiausia laimėjimų pasiekė japonai. Bet ir čia neapsieita be sutrikimų. Š. Korėjos ir Japonijos keliems sportininkams buvo atimti laimėjimai dėl vaistų naudojimo. Buvo išsivelta ir į politika. Kaikas atsisakė daryti rungtyniauti su Izraelio sportininkais.

Stipriausiu pasaulio vyru tapo rusas Vasilij Aleksejev. Sunkiosios atletikos pirmenybėse Maniloje jis pasiekė du naujus rekordus, bendroje sumoje išskėlęs 937 svarus. Komandinėse varžybose I v. laimėjo Bulgarija, palikdama sovietus II vietoje 78:74. A.S.

VYČIO ŽINIOS

Metiniais rudens šokiai įvyks spalio 26 d. L. Namuose. Šokiams gros A. Kaminsko orkestras. Bilietai gaunami pas J. Nacevičių 622-5130.

Linas Saplys neseniai įvykusiose tarpapigardinėse lengv. atletikos varžybose Toronte vyrų 100 m. bėgime laimėjo III v.

Laura Radzevičiūtė bėgo Kanados 4 x 100 m. jauniausių mergaičių estafetėje ir laimėjo II v. A.S.

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

va, nebaustų karavanininkų. Policijos surinkti indėnų improvizuoti ginklai liudija, kad ši karatūralumui atstovavo patys indėnai. Jie užėmė valdinį sandėlį Viktorijos saloje, netoli parlamento rūmų, ir jį paskelbė indėnų ambasada.

Torontietį kroatą S. Smintic, su žmona ir vaiku nuvykusį Jugoslavijon, sulaukė policija. Jis yra tardomas kaip "Seljacka stranka" organizacijos narys. Jos vadas R. Menalo Toronte teigia, kad ši organizacija yra grynai kultūrinio pobūdžio, nors anksčiau tokiu pavadinimu Jugoslavijoje veikė politinė partija. Incidentą tiria Kanados ambasadorius Jugoslavijoje R. L. Rogers.

Aštrios kritikos spaudoje susilaukė federacinio darbo ministro J. Munro sutikimas laivų karininkams didžiuliuose eže-



Optical Studio
OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvų Namus) • Tel. 535-6252
Greitas patarnavimas, neauštos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).



TORONTO MIESTAS PRANEŠIMAS atmatų išvežimo reikalu

Kadangi pirmadienis, spalio 14, yra nedarbo diena miesto tarnautojams, todėl tą dieną atmatos nebus išvežamos.

Pirmadienio išvežimas bus atliktas antradienį, o antradienio — trečiadienį.

R. M. Bremner

Toronto miesto viešųjų darbų priežiūros viršininkas

Ateitininkų žinios

Studentų suvažiavimas Toronte įvyks lapkričio 8-10 d.d. Bus gana stipri ir įdomi programa. Suvažiavimo tikslas — pažūrėti į save ir įieškoti valsty. 1971 m. kun. G. Kijauskas, S.J., s a k ē: "Kaipgi prirašyti vaistus, jei nežinai, kas ir kur skauda? Visos studijos ir ilgi raštai apie studento problemas atskleidimą bei siūlymai pagyti, mano giliu įsitikinimu, bus tušti žodžiai, jos nepagydydys, nebent atsirks keli užsidegę studentai, kurie žiebs ugnį ir kituose nariuose. Kiek turime tokių žmonių?"

Taigi yra atėjus laikas padaryti inventorių, kad pamatytume, kiek tokių žmonių dar turime. Kun. Kijauskas tame pačiame laiške rūpinasi: "Ateitininkija, iš esmės, yra gyvenimas. Gyventi reiškia tikėti. Man atrodė, kad čia yra visų problemų pradžia: ar mūsų studentai tiki?"

Tėvai, nori įjungti savo vaikus į ateitininkų organizaciją, prašomi kreiptis į Eug. Girdauską tel. 533-0342.

Havajų vakaras — lapkričio 9 d. Atsilankys ir SAS suvažiavimo dalyviai.

Sveikiname Laimą Gustaitę ir Ramūną Underį, linkime jų vedybiname gyvenime Dievo palaimos.

Studentų ateitininkų susirinkimas — spalio 20, sekmdienį, 6 v.v., ateitininkų kambaryje. Visi nariai ir nenariai, kurie domisi ateitininkų organizacija, kviečiami dalyvauti. Moksleiviai ateitininkai šaukia susirinkimą spalio 20, sekmdienį, 4 v.p.p., L. Vaikų Namuose. Kviečiami dalyvauti visi moksleiviai, tėvai ir svečiai. Bus rodomos skaidrės iš pavergtos Lietuvos kartu su paaiškinimais ir įspūdžiais.

Jaunučių susirinkimas — spalio 20, sekmdienį, 2 v.p.p. Mergaitės prašomos rinktis pas seseles, berniukai — ateitininkų kambaryje. Ilgojo savaitgalio pirmadienį visi jaunučiai ir jaunutės eis žiūrėti filmo "Herby Rides Again" spalio 14 d.

Skautų veikla

• Jūrų skautų vadovai posėdyje nustatė veiklos planą ir pasiskirstė pareigomis: programų koordinatorių jūr. s. P. Butėnas, Herkaus Montės igulos vadas j. b. vl. E. Pakštis, DLK Vaidoto laivo vadas vl. A. Stauskas, glėbėjais vl. V. Keturakis. Sueigos bus kas antrą sekmdienį L. Namuose 1-2 v. p.p. Tvarkingi ir gero būdo berniukai, norintieji įstoti į jūrų skautus, kreipiasi į vadovus.

• Jūrų skaučių vadovės pareigomis pasiskirstė taip: "Baltijos" laivo vadė ps. A. Biškevičienė, valtinnė R. Bubelytė; "Jūratės" laivo vadė D. Zulytė, adj. R. Morkūnaitė. Sueigos vyks kas antrą savaitę. Pirmoji sueiga — spalio 15 d.

• "Satrijos" tunte paskirtos naujos vadovės: laužavėde sl. V. Barakauskaitė, komendante S. Šarkutė parengimų vadovė V. Vaitiekūnaitė.

• Sėsė Vidą Bumbulytę, mirus Lietuvos jos senelėi, užjaucia skautai-tės.

• Rugsėjo 28-29 d.d. stovyklavietės komitetas Romuvoje atliko keletą paruošiamųjų prieš žiemą darbų. Numatoma dar viena išvyka.

• Sveikiname Ročesterio "Dainavos" viešvietininką ir jos ilgametę vadovą s. Stasį Ilgūną 25-rių metų veiklos sukakties proga. Budėkite ir nepavarkite!

• Spalio 25-26-27 d.d. — LSS tarbybos suvažiavimas Prisiškėlimo patalpose. Techniško parengimo k-tas antrojo posėdžio renkas spalio 15 d. 7.30 v.v. skautų būkle. Č.S.

Studentų žinios

— Spalio 2 d. TULSK susirinkime išrinktas naujas valdybos narys be apibrėžtų pareigų — Vytas Zulyus. Nutarta, kad TULSK sutinka su tuo, ką SALSS bando daryti — sujungti Siaurės Amerikos Studentų klubus. Galutinai tai bus nuspręsta po SALSS suvažiavimo. Buvo mažai naujų studentų šiame susirinkime. Mes kviečiame būti nariais visus studentus Toronte universiteto, York universiteto, Ryersono ir visų kolegijų. Taip pat gali dalyvauti tie mokiniai, kurie žada tose mokyklose kitais metais studijuoti. Visi susirinkimai bus pranešti "T2" Studentų Ziniuose. Prašom atvykti. Jei negavote ir norite gauti žiniaraštį, skambinkite Teresėi Jurenaitėi tel. 762-1858.

— Spalio 12 d. studentų klubas renkia kelionę autobusų į Kitchener švęsti "Oktoberfest". Susirinkime prie Lietuvų Namų 11 v. ryto. Važiuosime į Schwaben Club kur praleisim visą dieną. Bilietų kaina — \$2.50, autobusas — \$1.50 nariams, \$2.50 kitiems. Norintieji gauti bilietus skambinkite Sigitai Dūdaitei tel. 766-3689 arba siųskite čekius TULSK vardu Sigitai Dūdaitei, 787 Jane St., Apt. 906, Toronto, Ont. Prašom nesivėlinėti.

— Sekantis susirinkimas bus spalio 29, antradienį, 6 v.v., St. Michael's College patalpose. Tema: "Kongresas". Gabija Juozapavičiūtė kalbės apie Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, kuris įvyks 1975 m. Pietų Amerikoje. Tikimės matyti daugiau studentų ši kartą.

Elektros rangovas

Atom Electric Co.

Atlieka visus elektros įrengimo darbus • 328 DUPONT St. • Tel. 923-7194 • Namų 766-8372 Toronto, Ontario
Savininkas A. CEPONIS



REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

MANSFIELD, ONTARIO, ūkis — 4½ akrų žemės su trobesiais, du tvartai, prie gero asfaltuoto kelio, graži aplinka su šaltinio upeliu; savininkai išvažiuoja į Albertą; papiginta kaina; dėl smulkesnių informacijų skambinkite St. Dargiui.

RONCESVALLES GATVĖ, duplexas — 9 kambariai, 3 vonios; prašo \$69,000.—. Duplexas — 12 kambarių; prašoma kaina \$79,000.—.

BLOOR — ALHAMBRA, atskiras 11 kambarių mūrinis namas, 5 virtuvės, 4 prausyklos, viskas naujai atremontuota, dvigubas garažas, gilus sklypas, netoli Lietuvių Namų, namas be skolų. Įmokėti apie \$20,000.

BLOOR — DUNDAS, visai nauji 6 kambarių kvadratinio plano, mūriniai namai, garažai su privačiu įvažiavimu, ramioje gatvėje, netoli Bloor požeminio bei krautvlių. Bus baigti maždaug už 3 mėnesių.

Turime gerą pasirinkimą namų High Parko rajone ir visame vakarų rajone.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

Al. GARBENIS

Namų tel. HU 9-1543

Pr. KERBERIS

Namų tel. LE 5-1584

St. Dargis namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniam ir didžiausiam TORONTO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA

IMA

6% už depozitus

9% už asm. paskolas

8¼% už taupymo s-tas

8½% už mortgičius

9% už 1 m. term. dep.

Kapitalas — aštuoni milijonai dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgičius iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybė apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmdienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (moirai), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Toronto 3, Ontario Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA



A. J. MORKIS Realtor • Sąžiningas patarnavimas. • Parūpina mortgičius
perkant ar parduodant nekilnojamą nuosavybę betkuriame rajone.
102 Riverwood Parkway
Toronto, Ontario M8Y 4E9 Telefonas 233-5996

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rajonuose •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojamą nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431 Toronto 165, Ontario • 537-3433

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos lempos ir baterijos. • Prityręs specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbalis

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI

IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Tel. 636-9811. Atidaryta nuo 9 val. ryto — 6 val. vakaro, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 9 v. r. iki 9 v. v.

LITHO-ART SPAUSTUVĖ

971 College St., Toronto 4, Ont.

Telefonas: 533-4363

LIETUVIAI SAVININKAI

Įvairūs spaudos darbai: leidiniai, programos, visi verslo bei reklaminiai spaudiniai

Visų rūšių automobilių išorės (body) taisymas, mechaniniai darbai ir automatines transmisijas

DUNDAS AUTO BODY

MAX KANE AUTO BODY

Durbas sąžiningas ir garantuotas
Lietuvių aptarnauja Jonas Jurenas
430 BATHURST ST.
Tel. WA 1-3225 arba WA 4-1001



BALTIC MOVERS

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

LIETUVIŲ KONGRESAS

VIII-sis Amerikos lietuvių kongresas, rengtas Amerikos Lietuvių Tarybos, gyvuoja nuo 1940 m., įvyko rugsėjo 28-29 d.d. puošniame Pick-Congress viešbutyje, Čikagos vidurmiestyje. Dalyvavo 414 atstovų, suvažiavusių iš visų JAV. Su įsiregistravusiais svečiais kongreso eiga stebėjo 638 asmenys. Kadangi dalis svečių nesiregistravo, tai jų skaičius buvo žymiai didesnis. Kongreso metu Lietuvos laisvinimo uždaviniais surinkta per \$9,000. Kongreso garbės komitete matome 151 JAV senatoriaus ir kongresmano, 22 gubernatorių pavardes. Kongreso oficiali nesveikino nei PLB, nei JAV LB centro valdybos atstovai, o tik konkurencinės LB vardu — dr. Danilevičius ir naujojo LB apygardos vardu — A. Juškevičius. Toks disonansas, aišku, nepalikęs gerų spėjimų ateities lietuvių vienybei, nors AL Tos biuro informacijos direktorius kun. dr. J. Prunskis, uždarančias kongresą reziumavęs išvadas, pastebėjo, kad ir LB talka išelvis lietuvių politinėje veikloje yra reikalinga su sąlyga, kad čia pirmiausia būtų turėtų ALTA, o LB — kultūros ir švietimo srityje.

KILMONYTĖS TRIUMFAS

Pats įspūdingiausias VIII Amerikos lietuvių kongreso renginys buvo banketas, įvykęs rugsėjo 28 d. vakare prabangioje Pick-Congress viešbutyje banketų salėje. 880 vietų turinti salė buvo perpildyta. Kaikuriems svečiams teko banketo programą sekti iš balkono. Sol. A. Brazius sugiedojęs JAV ir Lietuvos himnus, banketo rengėjų k-to pirm. O. Gradišnikienė pristatė ALTOs cv pirminką dr. K. Bobelį, o šis — banketo vedėją aktorę Rūtą Kilmonytę-Lee. Ji ir buvo viena pagrindinių šio didžiulio banketo atrakcijų. Pulkiai valdydama lietuvišką ir angliską žodį bei turėdama profesionalės aktorės samojį, ji visas pagrindines mintis savo įtarpose sukauptė apie lietuvių ir Lietuvą. Jos mintys kiekvienam įtarpė buvo stipriai krikščioniškos, giliai tautinės ir antikomunistinės. Prieš vidurnaktį užbaigusi banketo programą ir skubėdama į aerodromą kelionei atgal į Hollywoodą, Rūta pabrėžė, kad, kol ji bus gyva, visada kalbės apie lietuvių ir Lietuvą. Pranešinėjant bankete tiek Rūtai, tiek ir kitiems teko kalbėti daugiau angliskai, nes bankete dalyvavo visa eilė augusių amerikiečių svečių: JAV senatorius Roman Hruska, JAV kongreso atstovai Edward Derwinski, Robert Hanrahan, Frank Annunzio, „Los Angeles Times“ atstovas Murray Seeger ir eilė kitų.

ISPŪDINGIAUSIOS AKIMIRKOS

880 kongreso banketo svečių tarpe buvo įvairaus amžiaus, plauko ir pažiūrų žmonės. Banketo metu, supažindinant su įvairiais garbės svečiais, buvo galima jausti ir mūsiškės publikos nuotaikas. Pasirodė, kad daugumai geriausiai žinomos JAV kongreso atstovų E. Derwinski ir R. Hanrahan pavardės, nes jiems buvo sukelta didžiausia audra plojimų. Pirmasis kongresmanas dėl Lietuvos okupacijos, kaip JAV delegatas, yra pakėlęs stiprų balsą Jung-

tinėse Tautose, gi antrasis visą laiką neatlaidžiai rūpinosi, kad Simas Kudirka būtų paleistas iš konc. stovyklos, o šiuo metu — kad galėtų atvykti į JAV drauge su motina ir šeima. Bet kai buvęs Illinois Lietuvių Gydytojų Dr-jos pirm. dr. D. Giedraitis svečius supažindino su buvusiu Maskvos žurnalistu Murray Seeger, dabar dirbančiu „Los Angeles Times“ ir laimėjusiu Lietuvių Gydytojų Dr-jos skirtą pirmąją premiją už rašinius apie lietuvių ir Lietuvą amerikiečių spaudoje, salėje dar nesigirdėjo karštesnių plojimų. Kitaip atsitiko, kai pradėjo kalbėti pas Murray Seeger. Jis papasakojo dalį savo įspūdžių iš Maskvos, kur dirbo 30 mėnesių. Nors sunku buvo gauti visas kelionės į Talliną ir Vilnių, bet pastarajame lankėsi ne vieną kartą, turėjo progos susitikti ir pasikalbėti su „puikiais lietuviškais patriotais“. Iš to gimė nevienas geromis informacijomis paremtas to žurnalisto straipsnis apie Lietuvą okupacijoje „Los Angeles Times“ ir kituose sindikato dienraščiuose. Už tuos straipsnius žurnalistas ir gavo Lietuvių Gydytojų Dr-jos pirmąją premiją. Savo žodyje pažymėjo, kad žurnalistinėje karjeroje iš niekur tiek daug padėkos laišku nėra gavęs, kaip iš lietuvių. Kai žurn. M. Seeger baigė savo lakų žodį, salėje kilo didelės ovacijos ir publika, pagarbos bei padėkos jausmo vedama, sustojo. Kad žurn. M. Seeger pabuotė su lietuvių patiko, galima spręsti iš jo laikysenos: oficialiai programai pasibaigus, dar ilgai sukiojosi svečių tarpe, gurkšnodamas lietuvių gydytojų parūpintus „haibolus“. Kai „T2“ atstovas priejo prie M. Seeger ir paklausė, ar Lietuvos alus dabar geras, jis atsakė: alus tai blogas, bet žmonės geri... Po to prie jo artėjo rašyt. A. Baronas, gabi laikraštininkė I. Bublėnė iš Kleavelando ir kiti. Apie pagrindinę sen. Hruskos kalbą reikėtų atskiro straipsnio, nes senatorius nesilaistė pigiais pažadais, bet metė rimtą žvilgsnį į dabartį ir ateities perspektyvas.

PABEGELIS IS LIETUVOS

Vykdamas į Amerikos lietuvių kongresą, VLIKo pirm. dr. K. Valiūnas atsivežė ir retą svečią — muz. Alojzų Jurgutį, praėjusią vasarą atsiskyrusį iš sovietinės ekskursijos ir paprašiusį politinės globos Italijoje. Tik ką pasiekęs JAV krantus, muz. A. Jurgutis atskubėjo į Čikagą, kur nuolat gyvena. Jis kaip tik patalė į didžiulį šventę — Amerikos lietuvių kongresą. Banketo metu su juo supažindino Rūtą Kilmonytę. Dalyvavęs senatorius, kongresmanai ir kiti įtakingi svečiai savo akimis matė, kaip lietuvių gerbia ir globoja tuos, kuriems pasiseka pasiekti laisvę.

PLUMBING and HEATING

J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus.

Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminister Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136. Tel. 532-5191

SKAITYTOJAI PASISAKO

PREZIDENTINĖ LIETUVA

„T2“ š.m. rugsėjo 12 d. redakciniam straipsnyje pasisakė dėl Antano Smetonos 100-jo gimtadienio minėjimo. Atrodo, „T2“ redakcijai priimtina būtų minėti visus tris prezidentus kartu, bet neatskirai.

Paprastai minimos apvalios sukaktys asmenų, organizacijų ir net valstybių. Mūsų atveju šiais metais minima Antano Smetonos 100-jo gimtadienis ir 30 metų mirties sukaktis. Kaip atrodytų, kad minint Jurgio Vasiūnaitį gimimo sukaktį, būtų minimi visi JAV prezidentai ir jų įnašas į krašto raidą? Manau, visi sutiks, kad toks minėjimas neatitiktų savo paskirties. Kitas reikalas, kai minima valstybės sukaktis; prisiminti buv. prezidentus ar kitus nusipelnčius asmenis yra ne tik pageidautina, bet ir reikalinga.

Manau, kai ateis panašios sukaktys kitų buv. prezidentų, tai atitinkamos organizacijos prisimins ir reikiamai atžymės. „Draugas“ š.m. rugsėjo 21 d. vedamuoju atžymėjo Aleksandro Stulginskio 5 metų mirties sukaktį. Paprastai minimi apvalūs metai, tai suplaiki į vieną krūvą asmenų amžiaus ar mirties sukaktis netinka. Juo labiau, kad tų asmenų veikla ir įnašas savam kraštui yra skirtingas. Minint visus kartu, būtų kuris nors daugiau ar mažiau nustelbtas, ir tai sukeltų bereikalingo erzelio tarp kitų pažiūrų asmenų ir organizacijų.

Visų prezidentų atvaizdų kabinamas viešo pobūdžio liet. pastatose — salėse būtų sveikintinas ir reikalingas. Ne tik jaunimas matytų vieno-
dai gerbiant mūsų didžiuosius vyrus, bet ir senieji gal pradėtų jausti dau-

giau pakantos. Tokį pavyzdį turime Čikagoje, Jaunimo Centro didžiojoje salėje. Greta visų trijų prezidentų dar yra arkivyskupo Pr. Karevičiaus, Saulių S-gos įkūrėjo Vlodo Putvio ir filosofo V. Vidūno.

East Chicago, Ind. A. Juodvalkis

Red. prieraišs. Minėtame „T2“ vedamajame iškelta tendencija ribotis vienu prezidentu, mažai tekreipiant dėmesio į kitus. Tai nereiškia, kad visais atvejais būtų minimi visi trys kartu. Ten pasakyta: „Mes puolamės liaupsinti vieną, o pamirštame kitus prezidentus. Negirdėti, kad kokiomis nors progomis būtų rengiami A. Stulginskio ir K. Griniaus minėjimai.“

„PREZIDENTINĖ LIETUVA“

„T2“ 37 nr. iškelta mintis dėl prezidentų gerbimo nėra tiksli. Iš trijų nepriklausomos Lietuvos prezidentų tik A. Smetona skelbėsi esąs Tautos Vadas. Dėlto tik jis vienas atsakingas už tautos nelaimes, nors kitais atvejais, kaip lietuvių, yra užsipelnęs pagarbos. A. Stulginskis ir K. Grinius buvo rinkti konstituciniai prezidentai — tautos valios vykdytojai. Jie visa bloga ir gera dalinosi su tauta.

Netikslu visą garbę teikti prezidentams, o visą atsakomybę tautai ar aplinkybėms. Įmonuojanti mūsų praeitis yra ne prezidento paveikslas, bet pilka sėmėga, tautiškai sąmoningas kaimietis, pakėlęs vergijos jungą, išlaikęs lietuvišką kultūrą ir iškovojęs laisvę. Minėjimų proga valstybės atminimui pagerbti vartoti vėliava, vyti ir himnas. Pretenduojant į demokratiją, reikia apsiprasti su mintimi, kad ne tauta seka vadą, bet vadas vykdo tautos valią.

B. Bačiūnas

Viešėdami Čikagoje,

neužmirškite aplankyti

N. ir J. VAZNELIŲ

GIFTS INTERNATIONAL INC.

2501 W. 71st STREET,
CHICAGO, ILL. 60629.

Telefonas 471-1424

Čia gausite lietuviškų knygų, plokštelių, odos, medžio dirbinių.
Ypač didelis gintaro išdirbinių pasirinkimas.

PERKI ŠEVI AR OLDSMOBILĮ?

Geriausią kainą gausite tik per

VIC ADAMS (Viktoras Adomavičius)

CHEV - OLDS

courtesy

2749 Lakeshore Blvd.

• Raštinė: 255-9151

• Namai: 767-7820

“BALTIC” APARTAMENTAI

(CONDOMINIUMS)

506 - 71st Ave., St. Petersburg Beach,
Florida 33706, USA. Tel. 813-360-8766

PARDUODAMI vieno ar dviejų miegamųjų apartamentai — labai gražūs, modernūs, prabangūs, netoli vandens, krautuvų ir susisiekimo. Mažas kompleksas, nedidelės išlaikymo išlaidos. Tik suaugusiems (be kambarinių gyvulių). Tarpininkai (brokeriai) pageidaujami. \$24,500 ar daugiau.

Dresher-Barauskas INSURANCE AGENCY LTD.

Visų rūšių drauda • VALTERIS DREŠERIS

• Įstaigos tel. 233-3334 ir 231-2661 • Namų tel. 233-4446 •
• 3828 Bloor St. W. (Prie Kipling ir Six Point Plaza)

Pajieškojimai

Moliui Jonui iš Kontenų km., Telšių apskr., yra laiškas nuo giminių. Atsiimti „T. Žiburių“ administracijoje. Žinantieji apie jį prašomi pranešti jo adresu.

VITALITY

Natūralaus maisto, vitaminų, kosmetikos ir įvairių dovanų
K R A U T U V Ė.

3288 Lakeshore Blvd. W.,
Toronto, Ont. • Tel. 259-8364
R. Statulevičius

MEDUS -

reikalingas
sveikatai

Natūralus, nepasterizuotas
Induose ar koriuose. Iš bityno:
30 Dewson St., Toronto 4, Ont.

Eagles Nest
Telefonas 534-0563

CANADIAN ART MEMORIALS LTD.

176 LAKESHORE ROAD WEST
(k a m p a s Mississauga Road N.)
Port Credit, Ont. Tel. 278-2757

LOUIS TEMPORALE — oficialus skulptorius —
Bank of Canada, Bank of Montreal, Bank of
Nova Scotia ir Archives Bldg.

Atlieka įvairius kapy paminklų akmens ir
skulptūros darbus — greitai ir meniškai. Užsaky-
mus atliekame pagal projektus ir taip pat turime
didelį pasirinkimą pagamintų paminklų.

Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume ne-
skubėdami atlikti visą meniską darbą pagal
pageidavimus.

Darbovietės telefonas Namų telefonas
278-2757 278-4529

Simon's TELEVISION

2385 Dundas St. W., Toronto 9, Ont. Telefonas 532-8772
Netoli Lietuvių Namų prie Bloor-Dundas požeminio. • Prieš pirkdami kitur, pasiteiraukite apie mūsų kainas. • Garantuojame sutapymas.
TAISOM — PARDUODAM — NUOMOJAM
Savininkas — V. SIMINKEVIČIUS

V. Bačėnas All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,
Toronto, Ontario
M6R 1X3

Visais kelionių reikalais
betkur pasaulyje skambinti
tel. 533-3531
nuo 11 v. r. iki 7 v. v.

DABAR: NAUJAS
MINIMALINIS
ATLYGINIMAS
ONTARIO
PROVINCIOJ

nuo 1974 m. spalio 1 dienos

Naujasis Ontario minimalinis atlyginimas apima dirbančius bendrojoje pramonėje, statyboje, namų tarnyboje, pirmojoje pagalboje, laidotuvių tarnyboje, įskaitant studentus ir mokinius.

Jeigu Jūs arba Jūsų tarnautojai priklauso minėtai kategorijai, Jums svarbu žinoti įstatymo reikalavimus.

Asmenys, samdomi agentūrų kaip namų tarnai, taipgi dirbantieji kaip laidotuvių direktoriai arba balzamuotojai dabar turi gauti nemažiau kaip \$2.25 į valandą. Bendrosios pramonės mokiniai turi gauti mažiausiai \$2.15 į valandą per pirmąjį jų darbo mėnesį ir mažiausiai \$2.25 į valandą vėliau. Dirbantieji statyboje arba kaip statybos vietos prižiūrėtojai dabar turi teisę gauti mažiausiai \$2.50 į valandą. Mokiniams, dirbantiems statyboje, atlyginimo dydis nėra nustatytas. Pirmosios pagalbos autovežimių šoferiai, pagalbininkai ir palydovai dabar turi gauti mažiausiai \$108.00 į savaitę arba, jeigu jie dirba mažiau nei 48 valandas į savaitę, \$2.25 į valandą. Studentai žemiau 18 metų amžiaus, jei dirba 28 valandas į savaitę ar mažiau, taip pat mokyklos atostogų metu, turi gauti mažiausiai \$1.90 į valandą.

Jeigu tarnautojai naudojasi patalpa arba maitinasi valgiu, duodamu darbdavio, — apskaičiuojant minimalinį tarnautojų atlyginimą, galima atskaityti \$9.00 į savaitę už patalpą ir \$1.00 už kiekvieną valgį arba \$21.00 į savaitę už maistą, arba \$30.00 į savaitę už patalpą ir maistą.

Antvalandžiai iki 1974 m. gruodžio 31 d. mokami pusantro karto reguliaraus atlyginimo po 48 savaitės darbo valandų. Nuo 1975 m. sausio 1 d. pusantro karto norma pradėsima mokėti po 44 savaitės darbo valandų. Be to, nuo 1975 m. sausio 1 d. bus dar trys apmokamos šventės: Nauji Metai, Viktorijos Diena ir Padėkos Diena. Jos pridedamos prie ligišolinių statutinių švenčių — Didžiojo Penktadienio, Dominijos Dienos, Darbo šventės ir Kalėdų.

Jei turite klausimų arba norite smulkesnių informacijų, rašykite arba skambinkite artimiausiai įstaigai "Employment Standards Branch" šiais adresais:

Hamilton
1 West Avenue South
Postal Zone L8N 2R9
Telephone: 527-4501

Kenora
808 Robertson St.
Postal Zone P9N 1A9
Telephone: 468-3128

Kingston
1055 Princess Street
Postal Zone K7L 1H3
Telephone: 542-2853

Kitchener
824 King Street West
Postal Zone N2G 1G1
Telephone: 744-5211

London
560 Wellington Street
Postal Zone N6A 3R4
Telephone: 438-7291

Ottawa
2197 Riverside Drive
Postal Zone K1H 7A3
Telephone: 731-7200

Sault Ste. Marie
125 Brock Street
Postal Zone P6A 3B6
Telephone: 949-3331

Sudbury
1538 LaSalle Boulevard
Postal Zone P3A 1Z7
Telephone: 566-3071

Thunder Bay
235 Bay Street
Postal Station "P"
Telephone: 345-2101

Toronto
400 University Avenue
Postal Zone M7A 1Y2
Telephone: 965-5251

Windsor
500 Ouellette Avenue
Postal Zone N9A 1B3
Telephone: 256-8278

Ministry of Labour,
John MacBeth, Minister



Government of Ontario
William G. Davis, Premier

Naujas berniukas

Petrelis su tėvu eina į ligoninę pamatyti naujagimio broliuko. Slaugė atneša mažylį. Ant jo

rankos kabo numerėlis.

— Žiūrėk, tėveli! — sušunka Petrelis, — jis visiškai naujas! Ir kaina dar nenuimta.



FRANK BARAUSKAS Limited
REALTOR

3828 Bloor Street West, Islington, Ontario
231-6226

- Didelis namų pasirinkimas Islington, Mississaugoje ir užmiesčiuose
- Finansuojame įmokėjimus, sudarome naujus mortgage'us
- Perkame ir parduodame mortgage'us
- 10 asmenų pasirošę jums patarnauti

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.
M. LUNSKY, O.D., M.S.C.
470 COLLEGE ST. TORONTO
Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.
Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.
412 RONCESVALLES AVE.
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto tel. 531-4251
Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak. Šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.
Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. TREČIADIENIAIS uždaryta.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerčiniai
249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883
35 Landron Cres., Weston, Ontario

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA

• 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO

• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRŲS SIUNTINIAI IR DOVANOS

į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be maitos: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiuntiane piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavoje gal pirkti prekių specialiose krautuvėse.
Norint pasiųsti automobilį, praeime pirmą pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gryno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIETUVIŲ
ISTAIGA Baltic Exporting Co. 480 RONCESVALLES AVE.,
TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

Anapilio žinios.

Prisikėlimo parapijos žinios

Nuo pirmadienio vakaro iki penktadienio pietų visi parapijos kunigai dalyvauja Toronto kunigų seminarijoje pastoraciniame seminare. Lietuvos kankinių par. kunigus padavuos Prisikėlimo par. kunigai. Labai svarbiais atvejais prašoma skambinti į par. kleboniją. Tuo atveju bus susisiekiama su seminarija.

Spalio 7 d. iš Turner ir Porter Peel (10 kelias ir Queen Elizabeth) palaidota a.a. Marija Keleirienė. Mišios buvo laikomos laidotuvių namų erdvoje koplyčioje. Rekomenduojama ateityje pasinaudoti šia koplyčia, ypač laidojant iš užmiesių ar tolimesnių vietovių. Šv. Jono liet. kapinėse palaidota ir a.a. Urtė Jankutė. Vėlonių artimiesiems nuoširdi užuojauta.

Keswicke mirė dr. Jack Egan, ponios Stp. Egan-Barauskienės vyras. Vėlonis savo lėšomis yra prisidėjęs prie Anapilio statybos. Nuoširdi užuojauta ir kartu padėka poniai. Tik jos maloni tarpininkavimu garbingas vėlonis buvo artimas lietuvių bičiulis ir geradaris.

Šį sekmadienį pamaldos Springhurst bus paskutinią kartą. Žiemos laikotarpį Staynerio ir Wasagos rajone gyvenantiems lietuviams pamaldos bus prieš Kalėdų ir Velykų šventes.

Dėkojame Edvardui Bumeisteriui, finansškai pagelbėjusiam autoaiškės asfaltavimo sąskaitų apmokėjime.

Pamaldos: šį sekmadienį 10 v. r. už O. Klūgienės šeimos mirusius, 11 v. už p.p. Radžių šeimos mirusius; Springhurst 11 v. — už a.a. Mariją ir Baltramiejų Martinaičius. — Pakrikštyta: Kristina Elisa Sakutė.

Zymusis sporto darbuotojas Annis Stukus gimęs ir augęs lietuvių šeimoje Toronte, kurį laiką čia ir gyvenęs, dabar reikiąsi sportinėje veikloje Vakarų Kanadoje kaip sportinių renginių organizatorius ir žurnalistas. Šiuo metu jis yra vankuverio CFUN radio stoties sportinių žinių pranešėjas. Ilgą straipsnį apie jį išspausdino "The Globe a. Mail". Straipsnio autorius Iris Fleming pažymi, kad Annis Stukus įprastai yra vadinamas "loquacious Lithuanian".

Lituanistiniai kursai su gimnazijos užskaitomis prasidėjo spalio 1 d. Toronto West Park High School patalpose su dideliu pasisekimu. Pirmąją dieną susirinko 38 kursantai, t. y. tiek daug, kad normali gimnazijos klasė neturėjo tiek sėdimų vietų, tad keliems teko net sėdėti ant grindų. Nesunku gauti antrą klasę, bet sunkiai įveikiama problema sudaro klausimas antrąjį lektorių, kuris turi turėti Ontario gimnazijos mokytojų cenzą ir mokėti lietuviškai tiek, kad galėtų tą kalbą dėstyti. Šiuo metu į kursus užsiregistravo 3 dešimto skriaus mokiniai, 12 — vienuolikto, 16 — dvylikto, 6 trylikto ir viena studentė. Pirmąją dieną naujieji lituanistiniai kursai buvo pradėti su vienu lektorium — A. Ilinkūnu.

Toronto Lietuvių Pensininkų Klubu narių popietės su kavute L. Namuose vėl prasidėjo spalio 3 d. Jos būna ketvirtadieniais ir sekmadieniais tuo pačiu laiku.

PADEKA

Dėkoju už padarytą operaciją dr. Baida, dr. Burnl, dr. S. Kitchener; už rentgeno nuotraukas — dr. J. Sengallai, už priežiūrą ir lankymą ligoninėje — dr. St. Pacevičiumi; už lankymą ligoninėje — savo žmonai, kun. J. Staškui, kun. Avo. Simanavičiui, OFM, kun. A. Prakupiui, OFM. Taip pat nuosirdžiai dėkoju visiems, mane lankiusiems, atsintusiems gėlių bei dovanų: G. V. J. R. R. Budnikams, A. D. Keršiams, V. Kobelskiui, A. Prancevičiui, Vyt. Buragui, pr. Ardavičienėi, Vl. Gričiui, O. Duobaitienei, M. Sakalinui, M. Senferienei, B. J. Vaisnorams, J. Baltrušaičiui, A. Poškui, A. Zalagėnui, J. Kazlauskui ir kitiems, kurių pavardžių neatsimenu. Jūsų — A. Bernotaitis

VIENTELĖ KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATURALAUS GYDYMO SVEIKATOS KLNIKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji judesiai, elektronika, įvairūs spinduliai, garai. E. NAUJALIS, R.M. N.P.T. R.N.A. Natūralaus gydymo specialistas. 460 Roncesvales Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

PER 15% UZDARBIO \$9,600 perka \$11,000 antrą mortgčių, \$7,500 perka \$8,200 antrą mortgčių. Skambinti 231-6226 arba 233-3323 FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR

FOTOGRAFAS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 534-5615.

Maloniai kviečiame atsilankyti į Prano Baltuonio

medžio šaknų skulptūrų

paroda

spalio 19 - 20 d.d. Prisikėlimo parapijos PARODŲ salėje. PARODOS ATIDARYMAS — spalio 19, šeštadienį, 4 v. p. p.

Parodos lankymo valandos:

šeštadienį iki 10 v.v. sekmadienį — 10 v.r. — 3 v.p.p

KLKM Dr-jos centro valdyba

"Tėviškės Žiburių"

25 metų

sukakties VAKARAS

• PROGRAMA: oficialioji dalis, vakarienė, humorigistika — Aloyzas Baronas, koncertas — sol. D. Stankaitytė, (duetas su sol. V. Verikaičiu), akompaniatorius J. Govėdas.

• Lėjimas — \$7.50 asmeniui. Kvietimai gaunami: "TŽ" administracijai, "Paramos" ir Prisikėlimo bankeliuose, pas platintojus parapijose po pamaldų.

Maloniai kviečiame visus tautiečius ir tautietes dalyvauti šioje kultūrinėje šventėje — RENGĖJAI

SPALIO 27, sekmadienį, 5 valandą p. p., ANAPILIO salėje

STUDENTAI!

švėskime "Oktoberfest!" Spalio 12 d. važiuosime autobusu į Kitchener pas "Schwaben Club" linksmiai praleisti dienos.

Kaina—\$2.50 asmeniui. Bilietus užsisakykite pas Sigitą Dūdaite, 787 Jane St., Apt. 906, Toronto. Tel. 766-3689.

Hamiltono dramos grupė "Aukuras"

spalio 13, sekmadienį, 4 valandą p. p., Toronto LIETUVIŲ NAMUOSE vaidins ANATOLIJAUS KAIRIO DRAMĄ

"Žmogus ir tiltas"

3 veiksmai ir epilogas

Kviečiame visus atsilankyti ir pasidžiaugti vienintelio Kanadoj lietuviško teatro menu.

Bilietai: \$3.00, \$2.00, studentams ir pensininkams \$1.00

Globėjos L.N. MOTERŲ BŪRELIS

Spaudos balius Londone

Londono, Ont., tautiečiai, pasižymėję originaliais renginiais, spalio 5 d. Šiluvos Marijos par. salėje surengė spaudos balių "T. Žiburių" 25 metų sukakties progą. Susirinkus gana gausiai publikai, rengėjų vardu žodį tarė E. Danilūnas, skatindamas remti spaudą, kol ją turime. Į susirinkusius taip pat prabilo "TŽ" red. kun. Pr. Gaida ir leidejų vardu — KLK Kultūros Dr-jos "Žiburių" — pirm. P. Bražukas. Inž. Valaitis parodė ekrane visą eilę vaizdų, primenančių "TŽ" praeitį, lietuviškus laikraščių ir pavergtą Lietuvą. Visa eilė stambesnių rėmėjų įteikė savo čekius spaudai paramai — vieni "TŽ", kiti "N. Lietuvai", tretį vienam ir kitam savaitraščiui. Meninę dalį atliko sol. p. Černienė, padainavusi lietuviškų dainų ir kitataučių kompozitorių kūrinį. Pasibaigus sceninei daliai, visi linksminosi, grojant P. Genciaus jaunimo orkestrui. Sekančią dieną, sekmadienį, pamaldų pamokslas buvo skirtas spaudos temai.

Iš Toronto į spaudos balių Londone buvo nuvykę leidejų, redakcijos, administracijos ir spaustuvės atstovai: p.p. Bražu-

kai, inž. A. Čepas, kun. Pr. Gaida, p.p. Kaknevičiai, p.p. Andriuliai, p.p. Balčiūnai. Dalyvių tarpe matėsi tautiečių iš įvairių vietovių. Tai buvo graži ir sėkminga iniciatyva, apie kurią vėliau bus parašyta plačiau. D. Lankiusiems Šiluvos Marijos šventovę ir salę krito į akis tai, kad ši vieta yra tapusi Londono lietuvių religiniu ir tautiniu centru nuo to laiko, kai čia dirbti atsikėlė kun. B. Pacevičius. Čia vyksta ne tik pamaldos, bet ir visi kiti renginiai (salėje) — dainos ir šokių ansamblio repetitijos, susirinkimai, šokiai, šeštad. mokyklos pamokos, bankietės "Talkos" operacijos ir t.t. Mokytojo Gudelio dėka įrengta tvarkinga biblioteka ir miniatiūrinis muziejus su retais eksponatais. Yra įvairaus turinio knygų. Labiausiai skaitomos knygos yra romanai ir novelės. Kitos mažiau turti skaitytojų. Skolos šio centro išmokėtos. D. "T. Žiburiams" persikėlimo progą aukėjo po \$25: Jonas Nacevičius; \$10: Vitas Meilius, Teresė Galinienė, Bronius Sergautis; \$6: J. Vitkūnienė; \$5.50 U. Opanavičienė. Nuosirdus ačiū rėmėjams.

Mūsų kredito unijos nariui

ata Mamertui Vapsvai

mirus, jo žmonai ADELEI, sūnams VIDUI, JUOZUI ir JONUI, giminiams ir artimiesiems nuosirdžiai užuojautą reiškia —

Montrealio Lietuvių kredito unijos "Litas" valdyba

Premjerą pasitiko demonstracijos

Spalio 5 d. Toronte prie miesto rotušės susirinko apie 1000 latvių, estų ir lietuvių su daugeliu plakatų, smerkiančių Australijos premjero Whitlamo išdavikišką išsteikimą rusiškam komunizmui, pripažįstant Pabaltijo valstybes rusų imperikalizmo vergijai.

Latvis dr. L. Lukss, demonstracijos pranešėjas, pirmiausia supažindino susirinkusius su praėjusiais faktais. Latvija, Estija ir Lietuva 1940 m. buvo okupuotos sovietų armijų tik po Stalino ir Hitlerio slapto susitarimo. Hitlerį pasmerkė visas pasaulis, o Stalinas už kitus savo darbus buvo pasmerktas ne tik pasaulio, bet ir komunistų partijos Chruščiovo laikais. Dabar Whitlamas oficialiai patvirtino tų nusikaltėlių darbus.

Estas L. Leivatas prieštaravo Whitlamo padarytam tautųdystės pripažinimo aktui. Nė vienas teisingas žmogus negali pripažinti nusikaltimo teisėti ir svertimą turta atiduoti trečiam. Susirinkusius pasveikino Toronto miesto tarybos narys Negridge išvykusio į Europą burmistro vardu, pripažindamas laisvės principus ne tik gyvenantiems Toronte, bet ir visame pasaulyje. Ontario parlamento narys James R. Breithaupt priminė, kad Australija, kaip ir Kanada, yra Britų Bendruomenės nariai, bet Australijos premjeras Whitlamas šį minėtąjį aktą padarė ne visų krašto žmonių, o tik savo ir savo partijos vardu. Kai Afrikos ir Azijos tautos gauna nepriklausomybę, negalima laikyti civilizuotų tautų kitų vergijoje. Jis priminė Sv. Rašto epizodą, kai už valgių buvo atiduotos gyvenimo teisės. Neturėtų būti parduodama vilna ar medis už žmonių teises. Jis tvirtino, kad Kanados liberalų partija ir premjeras Trudeau nesutinka su Whitlamo padarytu aktu. Kanada tęs paramą baltiečiams Kanadoje ir žvelgs į laisvą ateitį Pabaltijo kraštuose. Esą baltiečiai geriausiai žino laisvės kainą ir ką reikiąia prarasti laisvę. Visi pritarė Baltiečių Federacijos pirm. T. Kronbergs pasiūlytai protesto rezoliucijai.

Į protesto demonstraciją buvo

pakviesti atstovai iš visų Toronto dienraščių, radijo ir televizijos stočių. Deja, jie labai kovoją už nuskriausto šunelio ar paukštelio laisvę, reikalauja laisvės Afrikos valstybėms, ragina šelpimą šiaurės Vietnamo, bet nė vienas nepasirodė, kai laisvės troškimą išreiškia pavergtos tautos prieš vienintelį pasaulio pavergėją Sov. Sąjungą. Gal jie galėtų atsakyti į vieno iš daugelio plakatų buvusį įrašą: "Why Berlin wall? One does not try to get away from paradise?"

"The Globe a. Mail" spalio 7 d. nr. aprašė amerikiečių derybų demonstraciją miesto rotušės aikštėje, kurioje dalyvavo tik 60 asmenų, bet nė žodžio nepaminėjo baltiečių demonstracijos, kurioje dalyvavo per 1000 asmenų. Tai labai jau tendencinga laikysena, prieš kurią turėtų demonstruoti visi baltiečiai, bet ne rotušės aikštėje, o prie dienraščių pastatų.

Spalio 4 d. įvyko baltiečių demonstracija Otavoje, kur lankėsi Australijos premjeras Whitlam. Demonstracija buvo sėkminga, bet kol kas neturime smulkesnių žinių.

Spalio 5 d. Australijos premjeras Whitlam lankėsi Niagara Falls srityje. St. Catharines baltiečiai taip pat buvo pasirodę demonstruoti. Tikslesnės žinios "TŽ" redakcijos dar nepasiekė. V. B.

MONTREALIS

Sv. Kazimiero parapijos vakariene įvyks spalio 26 d. 7 v.v., parapijos salėje. Gruodžio 31 d. 9 v.v., parapijos salėje bus N. Metų sutikimas.

Mamertas Vapsva, 65 m. amžiaus, po trumpos ligos mirė rugsėjo 22 d.; palaidotas iš Kazimiero šventovės.

Antanas Žemaitis, 88 m., mirė rugsėjo 20 d.; palaidotas iš Sv. Kazimiero šventovės. D.C.

Metinė Aušros Vartų par. vakariene bus lapkričio 9 d. Šiuo metu platunami bilietai.

Akademinio Sambūrio suruoštas balius įvyko spalio 5 d. "La Renaissance" salėje. Jo metu buvo įteikti \$500 premija poetei Liūnei Suteimai. Daugiau žinių tikimasi gauti vėliau.

Kodėl ir kam reikalingas savarankiškas apdraudos agentas? ADAMONIS Insurance Agency Inc.

ATSTOVAUJA:

Royal-Western Insurance Group
Prudential Assurance Company Ltd.
General Security Insurance Co. of Canada
Zurich Insurance Company

Dažnai sutinkame klientų, kuriems nevisada, neviskas draudų srityje lengvai sprendžiasi

Būna problemų: gauti draudą, gauti tinkamą draudą ir tai prieinama kaina

Tik savarankiškas apdraudos agentas, atstovaudamas eilei draudimo bendrovių, gali visas problemas išspręsti VISŲ RŪŠIŲ APDRAUDA! Tel. 722-3545

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.
DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120
6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781
Albertas NORKELIONAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilių, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL QUE., H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UZ:

Einamasis s-tas — 6.0%
Taupomasis s-tas — 8.75%
Term. ind. 1 m. — 10.0%
Trumpalaikius indėlius įvairuojančiomis palūkanomis.

DUODA PASKOLAS:

Asmeninės — 11.5%
Nekiln. turto — 11.0%
Čekių kredito — 12.0%
Investacines nuo — 11.5%

Duoda nemokamą gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok. gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS

1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki 12.45 v. Sekmadieniais nedirbama vasarą nuo gegužės 15 d. iki spalio 15 d. ir per visus ilguosius savaitgalius.

3907-A Rosemount Blvd.: pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 6 iki 8 v. vakaro ir penktadieniais nuo 1 iki 8 v. vakaro.